

LAATUA TOIMIELINTYÖHÖN

Itsearviointimenetelmän luominen Jyväskylän
koulutuskuntayhtymän ammattiosaamisen näytöistä
vastaaville toimielimille

Kirsi Kangasaho
Sari Riekko

Opinnäytetyö
Marraskuu 2009

Palvelujen tuottamisen ja johtamisen koulutusohjelma

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU
JAMK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tekijä(t) KANGASAHO, Kirsi RIEKKO, Sari	Julkaisun laji Opinnäytetyö	Päivämäärä 17.11.2009
	Sivumäärä 68	Julkaisun kieli Suomi
	Luottamuksellisuus () saakka	Verkkojulkaisulupa myönnetty (X)
Työn nimi LAATUA TOIMIELINTYÖHÖN Itsearviointimenetelmän luominen Jyväskylän koulutuskuntayhtymän ammattiosaamisen näytöistä vastaaville toimielimille		
Koulutusohjelma Palvelujen tuottamisen ja johtamisen koulutusohjelma		
Työn ohjaaja(t) VIITANEN, Tarja		
Toimeksiantaja(t) Jyväskylän ammattiopisto		
Tiivistelmä Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää vuonna 2006 nimetyn Jyväskylän koulutuskuntayhtymän näyttötoimikuntien oma näkemys sille asetettujen velvoitteiden toteutumisesta toimikaudella 2006– 2008. Opinnäytetyönä toimielimille rakennettiin itsearviointimenetelmä, jonka tuloksena saatiin toimielimen ensimmäisen toimikauden itsearviointitulokset. Tutkimuksessa käytettiin kvantitatiivista tutkimusmenetelmää. Tutkimus toteutettiin sähköisenä kyselynä toimielinten 21 jäsenelle. Vastausprosentiksi saatiin 90 %. Toteutetun itsearvioinnin tuloksista voidaan päättellä, että toimielimet ovat tyytyväisiä omaan toimintaansa. Pelkästään numeeristen tulosten perusteella oli vaikea löytää todellisia kehittämiskohteita. Eniten poikkeamia tuottaneet tulokset käsiteltiin keskustelutilaisuudessa ja toimielimet ehdottivat kehittämiskehdotuksia tulevaan toimintaan. Toimeksiantaja sai opinnäytetyön tuloksena itsearviointityökalun, jota voi käyttää tulevien toimielinten toiminnan itsearviointiin. Lisäksi tuloksena saatiin lähtökohdat vuonna 2009 aloittavien toimielinten kolmivuotisen toimikauden työskentelylle.		
Avainsanat (asiasanat) Ammattiosaamisen näyttö, ammattiosaamisen näyttöjen toimielin, itsearviointi, itsearviointimenetelmä, laatu, laadunhallintasuositus, työssäoppiminen.		
Muut tiedot		

Author(s) KANGASAHON, Kirsi RIEKKO, Sari	Type of Publication Bachelor's thesis	Date 17.11.2009
	Pages 68	Language Finnish
	Confidential until ()	Network publication permit granted (X)
Title ADDING QUALITY INTO BOARD WORK Creating self-assessment methods for the work of the boards responsible for vocational skills demonstration within Jyväskylä Educational Consortium		
Degree programme Facility Management		
Tutor(s) VIITANEN, Tarja		
Assigned by Jyväskylä College		
Abstract The objective of the thesis was to clarify the conceptions that the boards for vocational skills demonstrations appointed by Jyväskylä Educational Consortium in 2006 had on how to reach the objectives set for the term 2006-2008. In the thesis a self-assessment method for the boards was constructed on the basis of which the self-assessment results for the first term were achieved. The thesis was based on a quantitative study method. The study was carried out by an electronic questionnaire sent to the 21 members of the board. The response percentage was 90. Based on the self-assessment results it can be concluded that the boards are satisfied with their activities. Based only on the numeric results it was hard to determine the actual targets for development. The results causing the most deviations were discussed in meetings with the boards who made suggestions on how to develop their future activities. The outcome of the thesis was a self-assessment tool for Jyväskylä College to be used for the self-assessment of the activities of future boards. In addition to the above the bases for the work of the boards commencing their three-year terms in 2009 were achieved.		
Key words (professional words) Vocational skills demonstration, board for vocational skills demonstrations, self-assessment, self-assessment method, quality, recommendation for quality management, on-the-job learning		
Miscellaneous		

Tiivistelmä

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää vuonna 2006 nimetyn Jyväskylän koulutuskuntayhtymän näyttötoimikuntien oma näkemys sille asetettujen velvoitteiden toteutumisesta toimikaudella 2006–2008. Opinnäytetyönä toimitilille rakennettiin itsearviointimenetelmä, jonka tuloksena saatiin toimielimen ensimmäisen toimikauden itsearviointitulokset.

Tutkimuksessa käytettiin kvantitatiivista tutkimusmenetelmää. Tutkimus toteutettiin sähköisenä kyselynä toimielinten 21 jäsenelle. Tutkimuksen aihealueet ryhmiteltiin kuuteen teema-alueeseen, taustakysymykset, kokouskäytäntöjen arviointi, toimielimelle asetettujen lakisääteisten tehtävien arviointi, toimielimen toiminnan arviointi sekä toimielimen kehittäminen ja vaikuttavuus. Vastausprosentiksi saatiin 90 %. Toteutetun itsearvioinnin tuloksista voidaan päätellä, että toimielimet ovat tyytyväisiä ensimmäiseen toimikauteensa. Pelkästään kyselytutkimuksen numeeristen tulosten perusteella oli vaikea löytää todellisia kehittämiskohteita. Eniten poikkeamia tuottaneet tulokset käsiteltiin keskustelutilaisuudessa, jossa toimielimet ehdottivat kehittämissuhteita tulevaan toimintaan.

Toimeksiantaja sai opinnäytetyön tuloksena itsearviointityökalun, jota voi käyttää tulevien toimielinten toiminnan itsearviointiin. Lisäksi tuloksena saatiin lähtökohdat vuonna 2009 aloittavien toimielinten kolmivuotisen toimikauden työskentelylle. Itsearviointia esiteltiin valtakunnallisessa Ammattien edistämislaitoksen (AEL) toteuttamassa toimielinten seminaarissa 10.9.2009. Esittelyn tuloksena on saatu yhteydenottoja ammatillisista oppilaitoksista jotka ovat kiinnostuneita hyödyntämään itsearviointikyselyä omien toimielintensä kehittämisessä. Kyselyä tarjottiin Jyväskylän yliopiston INKA – järjestelmää ylläpitävälle taholle. Ylläpitäjä on ilmaissut kiinnostuksensa asiasta, mutta opinnäytetyön tässä vaiheessa sopimusneuvottelut ovat vielä kesken.

SISÄLTÖ

1 ITSEARVIOINNILLA LAATUA TOIMIELINTYÖHÖN	4
2 AMMATILLISEN KOULUTUKSEN KEHITTÄMINEN	6
2.1 Laadunhallinta	6
2.2 Oman toiminnan arviointi	9
2.2.1 Itsearviointi	9
2.3 Toiminnan arvioinnin yhteistyötahot	10
2.4 Jyväskylän koulutuskuntayhtymän laadunhallinta	11
2.4.1 Laadunhallinta oppilaitoksen päivittäisessä toiminnassa	12
3 TYÖSSÄOPPIMINEN JA AMMATTIOSAAMISEN NÄYTÖT OPETUSSUUNNITELMAPERUSTEISESSA OPETUKSESSA	13
3.1 Työssäoppiminen	13
3.2 Ammattiosaamisen näytöt	14
3.3 Työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näytöt laadun kehittäjänä Jyväskylän ammattiopistossa	15
4 AMMATTIOSAAMISEN NÄYTTÖJEN TOIMIELIN	17
4.1 Jyväskylän koulutuskuntayhtymän näyttötoimikunnat	18
4.1.1 Jyväskylän näyttötoimikunta	19
4.1.2 Jämsän näyttötoimikunta	19
4.2 Toimielimen näkyvyys oppilaitoksen arjessa	20
5 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	21
5.1 Sähköinen kysely	22
5.1.1 Kyselyn toimivuus	23
5.2 Tulosten esittely toimielimille	23
6 TUTKIMUKSEN TULOKSET	24
6.1 Taustakysymykset	25
6.2 Kokouskäytännöt	26
6.3 Lakisääteiset tehtävät	29
6.4 Toiminnan arviointi	31

6.5 Toimielimen kehittäminen	33
6.6 Vaikuttavuus	35
6.6.1 Tiedottaminen toimielimen toiminnasta	35
6.6.2 Toimielimen työn näkyvyyden kehittäminen	36
6.6.3 Oppilaitoksen ja työpaikkojen yhteistyön lisääminen	36
6.6.4 Toimielimessä toimimisen vaikutus käsitykseen ammatillisesta koulutuksesta	37

7 POHDINTA **37**

7.1 Itsearviointikysymysten arviointi	38
7.2 Kyselyn toteutusmenetelmän arviointi	40
7.3 Vinkkejä toimielinten työskentelyn kehittämiseen	41

LÄHTEET **42**

LIITE 1. Kyselylomake	44
------------------------------	-----------

LIITE 2. Jyväskylän koulutuskuntayhtymän näyttötoimikunnan itsearviointi 2008	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
--	---

LIITE 3. Jämsän seudun koulutuskeskuksen ammattiosaamisen näyttöjen toimielimen itsearviointi 2008	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
---	---

Liite 4. Tulosten esittelytilaisuuden suunnitelma ja pohditut kysymykset	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
---	---

KUVIOT

KUVIO 1 Laadunhallinnan vaiheet (Ammatillisen koulutuksen laadunhallintasuositus 2008, 9.)	8
KUVIO 2 Kokouskäytäntöjen itsearvioinnin tulokset	27
KUVIO 3 Lakisääteisten tehtävien itsearvioinnin tulokset	29
KUVIO 4 Toiminnan itsearvioinnin tulokset	32
KUVIO 5 Toimielimen kehittämistehtävien itsearvioinnin tulokset	34

TAULUKOT

TAULUKKO 1 Kokouskäytännöissä eniten hajontaa esiintyvien vastausten tulokset	27
TAULUKKO 2 Lakisääteisten tehtävien itsearvioinnissa eniten hajontaa aiheuttaneiden vastausten tulokset	30
TAULUKKO 3 Toiminnan itsearvioinnissa eniten hajontaa aiheuttaneiden vastausten tulokset	32
TAULUKKO 4 Kehittämistehtävien itsearvioinnissa eniten hajontaa aiheuttaneet tulokset	34

1 Itsearvioinnilla laatua toimielintyöhön

Lakia ammatillisesta koulutuksesta (L630/1998) täydennettiin vuonna 2005. Laissa edellytettiin, että koulutuksen järjestäjä asettaa ammattiosaamisen näyttöjen suunnittelua ja toteuttamista varten toimielimen, jonka tehtävänä on varmistaa ammatillisen koulutuksen laatua ja kehittää oppilaitoksen ja työelämän välistä yhteistyötä.

Tämän opinnäytetyön toimeksianto saatiin Jyväskylän ammattiopistolta, joka halusi selvittää vuonna 2006 nimetyn Jyväskylän koulutuskuntayhtymän toimielimen, näyttötoimikunnan, oman näkemyksen sen ensimmäisestä toimikaudesta, joka päättyi vuoden 2008 lopussa. Koska Jyväskylän koulutuskuntayhtymän ja Jämsän seudun koulutuskuntayhtymän yhdistyminen 1.1.2009 oli tiedossa, päätettiin työ laajentaa koskemaan myös Jämsän seudun koulutuskeskuksessa toimivaa toimielintä. Toimielimille rakennettiin arviointimenetelmä, jonka tuloksena saatiin toimielimen ensimmäisen toimikauden itsearviointitulokset.

Tässä opinnäytetyössä käytetään yleisesti toimielimestä säädöksissä määriteltyä nimeä, toimielin. Käsitellessämme oppilaitosten nimeämiä toimielimiä, käytämme niille oppilaitosten hallitusten määrittelemiä nimiä, Jämsän seudun koulutuskeskuksen ammattiosaamisen näyttöjen toimielin ja Jyväskylän koulutuskuntayhtymän näyttötoimikunta.

Opinnäytetyössä kuvaamme ammatillisen koulutuksen kehittämismallia ja sitä ohjaavia suosituksia. Tutkimukselle luodaan taustaa kertomalla työelämälähtöisen opetuksen kehittymispolku alkaen työssäoppimisen, ammattiosaamisen näyttöjen ja niiden toteutumisesta varmistavan toimielimen kuvauksella ja päätyen omakohtaisiin kokemuksiin työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näyttöjen kehittämistyöstä Jyväskylän ammattiopistossa.

Tutkimus toteutettiin laatimalla itsearviointikysely toimielimen keskeisimmistä tehtävistä, toiminnasta ja tulevan toimikauden kehittämistarpeista. Sähköisen kyselyn testaaminen tuotti ensimmäisen toimikauden itsearviointitulokset sekä parannusehdotuksia kyselylomakkeen kysymysten asettamiseen ja ymmärrettävyyteen.

Olemme olleet tekemässä oppilaitoksemme toiminnan itsearviointia, mutta opinnäytetyön tekeminen lisäsi ymmärrystämme itsearviointimenetelmän käytettävyydestä toiminnan kehittämisessä. Prosessin loppuun viemisen tärkeys, arvioinnin jatkuvuuden sekä systemaattisuuden merkitys kehitystyössä avautui uudella tavalla. Itsearvioinnin tuloksena syntyvien todellisten kehittämiskohteiden valinta ja konkreettiset toimenpiteet jää usein tekemättä. Lisäksi meille selkiytyi toimielimen rooli oppilaitoksen ja työelämän välisen yhteistyön laadunvarmistajana.

Toimeksiantaja sai opinnäytetyömme tuloksena itsearviointityökäulun sekä vuonna 2009 aloittaville toimielimille lähtökohdan kolmi-vuotisen toimikauden työskentelylle. Itsearviointia esiteltiin valtakunnallisessa Ammattien edistämislaitoksen (AEL) toteuttamassa toimielinten seminaarissa 10.9.2009. Esittelyn tuloksena on saatu yhteydenottoja ammatillisista oppilaitoksista, jotka ovat kiinnostuneita hyödyntämään itsearviointikyselyä omien toimielintensä kehittämisessä. Kyselyä tarjottiin Jyväskylän yliopiston INKA – järjestelmää ylläpitävälle taholle. Ylläpitäjä on ilmaissut kiinnostuksensa asiasta, mutta opinnäytetyön tässä vaiheessa sopimusneuvottelut ovat vielä kesken.

2 Ammatillisen koulutuksen kehittäminen

Koulutuksen ja oppimisen yleinen laadun varmistaminen ammatillisen koulutuksessa perustuu lakiin ja asetukseen ammatillisesta koulutuksesta (L630/1998 24 §; A 811/1998). Vuonna 1999 voimaan tulleen koululainsäädännön mukaan koulutuksen järjestäjän on arvioitava antamaansa koulutusta ja sen vaikuttavuutta. Järjestäjän on myös osallistuttava toimintaansa koskevaan ulkopuoliseen arviointiin. Yhteistä velvoittavaa arviointitoiminnan mallia ei ole, vaan käytännöt ovat paikallisesti päätettävissä. Paikallisesta arviointitoiminnasta ja sen kehittämisestä vastaavat ensisijaisesti koulutuksen järjestäjät (kunta, kuntayhtymä, yksityinen yhteisö, säätiö tai valtio). Järjestäjän oman arvioinnin tulee kuitenkin olla systemaattista ja säännöllistä, ja sisältää koulu- ja oppilaitoskohtaisen arvioinnin. Arviointijärjestelmällä tarkoitetaan sitä toimintojen kokonaisuutta, jonka tarkoituksena on tuottaa tarvittavaa tietoa suunnittelun ja opetuksen kehittämisen avuksi. Tämän lisäksi arvioinnin tulee tuottaa tietoa asetettujen tavoitteiden (myös lainsäädännön edellyttämien) toteutumisesta. (Niemi toim. 2006, 5.)

2.1 Laadunhallinta

Ammatillisen koulutuksen laadunhallinnalla tarkoitetaan niitä menettelytapoja, prosesseja tai järjestelmiä, joiden avulla turvataan ja kehitetään ammatillisen koulutuksen järjestäjän toiminnan laatua. Määritelmä kattaa laadun varmistamisen ja kehittämisen. Tähän kuuluu myös erilaisten arviointien pohjalta tapahtuva jatkuva kehittämistyö ja kumppanuuksiin perustuva verkostoyhteistyö. (Stenvall 2008, 7.)

Ammatillisen koulutuksen laadunvarmistusta voidaan tarkastella monesta eri näkökulmasta. Lähtökohdaksi voidaan ottaa koulutusorganisaation näkökulma, opiskelijan näkökulma tai työelämän näkökulma. Toiminnan laadun varmistaminen edellyttää aineellisten ja henkisten voimavarojen sekä kaikkien osapuolten sitoutumista laadunhallintaan. Laatu edellyttää johdon, henkilöstön, sidosryhmien ja kumppanien yhteistyötä. Laatu kuvataan usein erinomaisuutena. Ammatillisessa koulutuksessa toiminnan erinomaisuus voi esimerkiksi tarkoittaa tuloshakuisuutta, asiakassuuntautuneisuutta, johtajuutta ja toiminnan päämäärätietoisuutta. (Stenvall 2008, 7.)

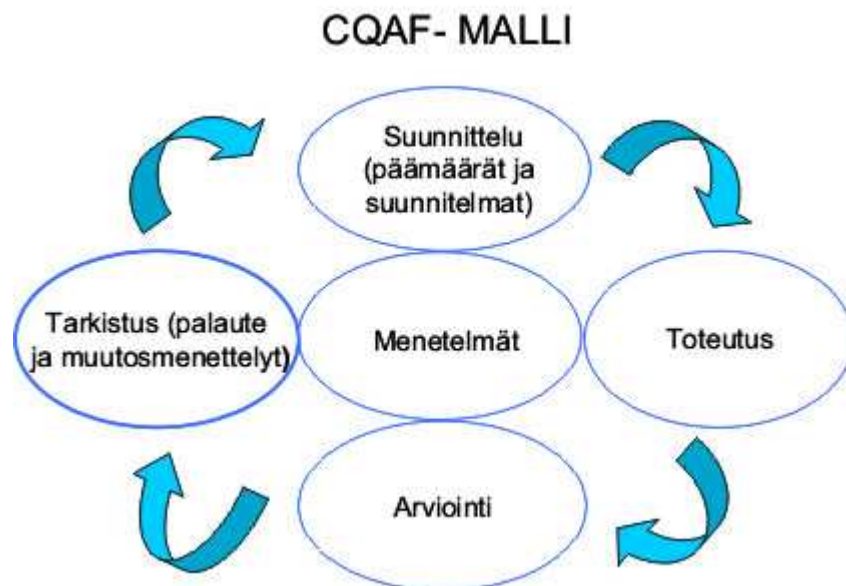
Yleisesti koulutuksen laadulla tarkoitetaan kokonaisuutta, joka koostuu koulutuksen suunnittelusta, toteutuksesta, arvioinnista ja kehittämisestä. Ammatillisen koulutuksen laadunhallintasuosituk-sissa (1999, 2008) laadunvarmistuksen käsite viittaa laatujärjestelmään ja niihin toimenpiteisiin, joiden avulla voidaan varmistaa palvelun tai tuotteen laatu. Laadunvarmistuksen toteutumisen edellytyksenä on kaikkien osapuolten luottamus näihin toimenpiteisiin. (Stenvall 2008, 7.)

2.1.1 Laadunhallintasuositus

Ammatillisen koulutuksen laadunhallintasuositus pohjautuu Euroopan unionin ammatillisen koulutuksen Kööpenhaminan-prosessin yhteydessä kehitettyyn yhteiseen eurooppalaiseen viitekehykseen (CQAF, Common Quality Assurance Framework). Euroopan unionin neuvosto on lokakuussa 2004 antanut suosituksen viitekehyksen käyttöönoton edistämiseksi jäsenvaltioissa. Laadunvarmistuksen yhteisen viitekehyksen tarkoituksena on auttaa kehittämään, seuraamaan, arvioimaan ja parantamaan laatujärjestelmiä ja laadunhallinnan käytäntöjä sekä kansallisella että koulutuksen järjestäjien tasolla. Lisäksi halutaan kannustaa ammatillisen koulutuksen eri toimijoita vapaaehtoiseen kokemusten vaihtoon, hyvien käytäntöjen tunnistamiseen ja hyödyntämiseen sekä toisilta oppimiseen.

Tarkoituksena on myös helpottaa toiminnan ja tulosten vertailua eri jäsenvaltioissa ja koulutusjärjestelmän eri tasoilla. Laadun määrittely on viime kädessä ammatillisen koulutuksen järjestäjien, niiden keskeisten asiakkaiden sekä sidosryhmien yhteinen tehtävä, koska laadunhallinnan viitekehys (CQAF) korostaa laadun jatkuvaa parantamista. Sidosryhmien mukanaolo on tärkeää parannettaessa kansallisten ja paikallisten järjestelmien laatua. (Ammatillisen koulutuksen laadunhallintasuositus 2008, 6-8.)

Mallin mukaiset laadunhallinnan vaiheet on kuvattu oheisessa kuviossa.

KUVIO 1 Laadunhallinnan vaiheet (Ammatillisen koulutuksen laadunhallintasuositus 2008, 9.)

Mallin osa-alueet ovat suunnittelu, toteutus, arviointi ja palaute- ja muutosmenettelyt, joille kullekin on mallissa määritelty laatuksiteerit. Koska eri jäsenvaltioissa on päädytty moniin erilaisiin ratkaisuihin ammatillisen koulutuksen laadun valmistamiseksi ja kehittämiseksi, myös keskeiset laatuksiteerit esitetään siten, että ne soveltuvat erilaisiin toimintaympäristöihin. Kysymysten avulla kiinnitetään huomiota laadun kannalta kriittisiin tekijöihin. Malli helpottaa myös toi-

minnan ja tulosten vertailua eri jäsenvaltioissa ja koulutusjärjestelmän eri tasoilla. (Itsearviointimalleja 2006.)

2.2 Oman toiminnan arviointi

Arviointi on tärkeä osa koulutuksen järjestäjän toimintajärjestelmää. Säädösten mukaan koulutuksen järjestäjän on arvioitava antamaansa koulutusta ja sen vaikuttavuutta valitsemallaan menetelmällä. Lisäksi koulutuksen järjestäjän on osallistuttava toimintansa ulkoiseen arviointiin. Se päättää tekemiensä arviointien tavoitteista, periaatteista ja toteutuksesta, esim. muodoista ja aikataulusta. Koulutuksen järjestäjä päättää, miten itsearvioinnin tuloksia hyödynnetään muissa arvioinneissa ja vastaavasti miten muissa arvioinneissa saatuja tuloksia käytetään itsearvioinnin tukena. Lisäksi se linjaa myös sen, miten seurataan muiden organisaatioiden arviointituloksia ja hyödynnetään niitä oman toiminnan kehittämisessä. (Ammattillisen koulutuksen laadunhallintasuositus 2008, 11.)

2.2.1 Itsearviointi

Itsearviointi on toiminnan kehittämisen työkalu, jonka avulla saadaan kokonaiskuva toiminnasta. Sen tarkoituksena on ohjata toiminnan systemaattiseen arviointiin ja parantamiseen ja herättää keskustelua toiminnan keskeisimmistä asioista. Toimintaa tulee arvioida kokonaisuutena, jossa huomioidaan kaikkien sidosryhmien tarpeet, odotukset ja vaatimukset. Itsearviointi on myös työkalu, jolla voidaan paneutua organisaation systemaattiseen parantamiseen sekä ymmärretään paremmin toiminnan ja tulosten välinen yhteys. (Haasteeks EFQM 2003, 6.)

Itsearvioinnissa voidaan soveltaa kansainvälisiä laatustandardeja kuten SFS - ISO 9001 ja ISO 9004 standardit tai laadunhallintasuosi-

tuksia kuten EFQM. Laatustandardien tarkoitus on yhtenäistää toimintatapoja ja tehdä toiminnasta systemaattista ja kontrolloitua. Standardit ovat kuitenkin vain työkaluja ja niitä voidaan muokata ja soveltaa omaa tarkoitusta vastaavaksi. Täysin oman mallin kehittäminen vaatii usein kuitenkin liian paljon aikaa ja se ei myöskään ole tarkoituksenmukaista, mikäli halutaan vertailla koulutusorganisaation toimintaa ja tuloksia muiden koulutusorganisaatioiden tai eri alalla toimivien organisaatioiden kanssa. (Itsearviointimalleja.2006.)

2.3 Toiminnan arvioinnin yhteistyötahot

Työelämälähtöisyys ja toimivat kumppanuussuhteet ovat edellytys korkeatasoiselle ammatilliselle koulutukselle. Ammatillisen koulutuksen järjestäjä ja sen kumppanit työskentelevät yhdessä saavuttaakseen yhteiset päämäärät. Ne tukevat toisiaan ammattitaidollaan, voimavaroillaan ja osaamisellaan ja pyrkivät vastaamaan parhaalla mahdollisella tavalla asiakkaiden ja eri sidosryhmien tarpeisiin ja odotuksiin. Ammatillisen koulutuksen järjestäjä tarvitsee monipuolista yhteistyökumppaneiden verkostoa, jotta sen tuottamat koulutus- ja osaamispalvelut voivat vastata työelämän ja opiskelijoiden muuttuviin tarpeisiin. (Ammatillisen koulutuksen laadunhallintasuositus 2008, 27.)

Työelämän ja opiskelijoiden muuttuviin osaamis- ja kehittämistarpeisiin vastaaminen edellyttää koulutuksen järjestäjiltä kokonaisvaltaista osaamistarpeiden tunnistamista ja jatkuvaan oppimiseen perustuvaa toimintastrategiaa. Koulutuksen järjestäjä luo edellytykset organisaationsa kaikilla tasoilla tapahtuvalle jatkuvalle oppimiselle ja osaamisen kehittämiseksi, innovaatiotoiminnalle ja sen tulosten levittämiseksi. Asiakkaiden tarpeisiin vastaaminen edellyttää koulutuksenjärjestäjältä myös jatkuvaa ydinosaamisen ja toimintaprosessien kehittämistä. Erinomaisuuteen pyrkiessään koulutuksen järjestäjä seuraa jatkuvasti muiden toimintaa ja kehittää omaa toimintaansa hyödyntäen muiden kokemuksia. Oppivan organisaation

toimintakulttuuri tukee uusien käytäntöjen kokeilemista ja auttaa varautumaan samalla siihen, että nämä eivät välttämättä sovellu omaan toimintaan. (Ammatillisen koulutuksen laadunhallintasuositus 2008, 20.)

2.4 Jyväskylän koulutuskuntayhtymän laadunhallinta

Jyväskylän koulutuskuntayhtymällä on oma laatukäsikirja opetus-suunnitelmaperusteista koulutusta varten. Laatujärjestelmä on toiminnan perusrunko, jonka tavoitteena on luoda puitteet laadukkaalle yhteisölliselle toiminnalle. Hyvin suunnitellun järjestelmän käyttö myös mahdollistaa henkilöstölle enemmän aikaa oppimis- ja opetustyön suunnitteluun ja toteutukseen.

Laatutavoitteet asetetaan vuosittain johdon katselmuksessa ja toimintasuunnitelmaa laadittaessa. Laatutavoitteita asettamalla kehitetään keskeisiä toimintoja ja varmistetaan yhdessä sovitun laatu-politiikan toteutuminen. Tavoitteiden toteutumista seurataan johdon katselmuksissa ja tilinpäätöksen yhteydessä. Laatuseurannan tulosten perusteella päätetään korjaavista ja ehkäisevistä toimenpiteistä. (Opetussuunnitelmaperusteinen laatukäsikirja 2007, 7.) Sisäinen auditointi suoritetaan kerran vuodessa kuntayhtymän laatu-tiimin määrittelemänä ajankohtana. Auditoinnissa käydään läpi laatujärjestelmässä kuvatut toiminnot siten, että saadaan kokonaiskäsitys ammattiopiston ja sen yksiköiden toiminnan tasosta. Sisäisten auditointien tavoitteena on luoda edellytykset asetettujen laatutavoitteiden toteutumiselle. (Opetussuunnitelmaperusteinen laatukäsikirja 2007, 11.)

2.4.1 Laadunhallinta oppilaitoksen päivittäisessä toiminnassa

Koulutuksen järjestäjien toimintaa ohjataan säädöksillä ja Opetushallituksen niitä tarkentavilla määräyksillä, opetussuunnitelmien perusteilla. Koska koulutuksen järjestäjät saavat toimintaansa varten yhteiskunnan rahoitusta, valtionosuuksia, siltä voidaan myös edellyttää rahoituksen taloudellista, tehokasta ja suunnitelmallista käyttöä sekä rahoittajan antamien ohjeiden noudattamista. Asetettujen tavoitteiden seurannan ja vaikutusten arvioinnin kannalta on tärkeää, että järjestelmästä, sen toimivuudesta ja tuloksista on olemassa riittävästi tietoa, joka on mahdollista hyödyntää toiminnan kehittämisessä.

Ammatillisissa oppilaitoksissa on viime vuosina kiinnitetty runsaasti huomiota laadunhallintaan. Jyväskylän ammattiopiston opetussuunnitelmaperusteista laatukäsikirjaa on työstetty koko 2000 luvun ajan. Laatukäsikirja ei perustu suoraan mihinkään kansainväliseen laatustandardiin vaan se on oppilaitoksen oma sovellus. Siinä on kuvattu perustehtävästä lähtevät keskeiset prosessit, toimintaa ohjaavat asiakirjat ja niistä syntyvät tallenteet. Työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näyttöjen näkökulmasta tärkeimpiä laatutallenteita ovat koulutussopimus, arvioinnin tallentamislomake ja opiskelijoiden ja työpaikkaohjaajien palautteet. Tallenteiden kautta saatavat määrälliset ja laadulliset tulokset ovat kehittämisen työkaluja sekä oppilaitokselle että ammattiosaamisen näyttöjä valvovalle toimielimelle.

Laatukäsikirjan tarkoituksena on ohjata oppilaitoksen henkilöstön työtä. Jokainen prosessin toteuttaja vastaa henkilökohtaisesti oman toimintansa laadusta. Oppilaitoksen henkilöstölle on järjestetty käyttökoulutuksia laatukäsikirjan ohjeistuksen sisäistämiseksi. Siitä huolimatta meillä on sellainen vaikutelma, että asiakirja on edelleen monelle työntekijälle oppilaitoksessa melko tuntematon ja sen ohjeistus ei konkretisoidu käytännön työssä. Vasta sisäiseen auditoin-

tiin osallistuminen avaa paremmin asiakirjan merkityksen ja roolin arjen toiminnassa. Jokaiseen yksikköön on nimetty laatuvaastaava, jonka tehtävä on koordinoita ja ohjata yksikössä tapahtuvaa laatutyötä. Tällä toiminnalla pyritään kehittämään laatukäsikirjan mukaisesti, yhteisesti sovittuja toimintatapoja. Asiakaspalautteiden kautta saadaan tietoa siitä, miten toiminnassa on onnistuttu.

3 Työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näytöt opetussuunnitelma-perusteisessa opetuksessa

Työssäoppiminen on olennainen osa vuosituhannen vaihteessa uudistettuja ammatillisen koulutuksen kolmivuotisia perustutkintoja. Perustutkintojen uudistuksen keskeinen tavoite on ollut koulutuksen laadun ja työelämävastaavuuden parantaminen sekä opiskelijoiden työelämään tai jatko-opintoihin sijoittuminen. Työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näyttöjen tavoitteena on parantaa opiskelijoiden ammatillista osaamista ja valmiuksia työelämään ja elinikäistä oppimista varten.

3.1 Työssäoppiminen

Työssäoppiminen on vähintään 20 opintoviikon mittainen työpaikoilla tapahtuva käytännön ammatin oppimisjakso. Työssäoppiminen on enemmän kuin työharjoittelua, se on määrätietoista ja tavoitteellista oman ammatin opiskelua käytännön työtehtävissä. Työssäoppimisjaksoista hyötyvät opiskelijat, oppilaitokset ja työelämä. Opiskelijat saavat todellisen tuntuman omaan ammattialaansa, mahdollisuuden näyttää omaa osaamistaan ja ehkä myös ensimmäisen työpaikkansa. Oppilaitokset ja yritykset kohtaavat työssäoppimisen myötä toisensa paremmin. Yrityskontaktit antavat oppilaitoksille mahdollisuuden tarkentaa opetuksensa vastaamaan työelämän

tarpeita. Yritykset voivat löytää työssäoppimisjaksolla itselleen mahdollisia uusia työntekijöitä. (Ammatillinen koulutus uudistuu 1999.)

Laki ammatillisesta koulutuksesta (L 630/1998) edellyttää, että työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävä koulutus perustuu koulutuksen järjestäjän ja työpaikan väliseen kirjalliseen sopimukseen. Sopimuksen sisällöstä säädetään tarkemmin asetuksella. Työpaikalla tapahtuva koulutus järjestetään siten, että opiskelija ei ole työsopimussuhteessa työnantajaan. Työsopimussuhde on mahdollinen, mutta edellyttää työsopimuksen laatimista opiskelijan ja työpaikan välille.

3.2 Ammattiosaamisen näytöt

Lakia ammatillisesta koulutuksesta täydennettiin vuonna 2005, jolloin säädettiin ammattiosaamisen näyttöjä koskeva laki (L 601/2005). Laki edellyttää, että viimeistään elokuussa 2006 alkaneissa ammatilliseen perustutkintoon johtavissa koulutuksissa opiskelijan ammatillista osaamista arvioidaan ammattiosaamisen näytöillä. Kaiken kaikkiaan ammattiosaamisen näyttöjen tarkoituksena on varmistaa ammatillisen koulutuksen laatua, kehittää työelämäyhteyksiä, tehostaa siirtymistä koulutuksesta työelämään ja yhtenäistää opiskelijan arviointia. (Eerola & Majuri 2006, 9.)

Ammattiosaamisen näyttöjen yhtenä tavoitteena on tuoda työelämän edustajat entistä aktiivisemmin mukaan ammatillisen koulutuksen suunnitteluun, toteutukseen ja ammattitaidon arviointiin. Näytöt suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan oppilaitosten ja työpaikkojen yhteistyönä. Ammattiosaamisen näytöt antavat opiskelijalle mahdollisuuden näyttää ammatillisen osaamisensa käytännössä. Koulutuksen järjestäjän ja opettajan näkökulmasta ne voivat tukea opetuksen ja opetussuunnitelmien kehittämistä. Työelämän näkökulmasta ammattiosaamisen näyttöjen tarkoitus on varmistaa alalle

valmistuvien työntekijöiden ammatillista osaamista ja koulutuksen työelämävastaavuutta ja antaa mahdollisuus vaikuttaa koulutukseen. (Ammattiosaamisen näytöt käyttöön opas 2006, 6-9.)

Näyttöprosessin jatkuva ja systemaattinen seuranta ja arviointi ovat tärkeitä näyttöjen laadun jatkuvassa kehittämisessä ja laadun varmistamisessa. Seurannan ja arviointitulosten pohjalta koulutuksen järjestäjä kehittää näyttöihin liittyviä toimintatapojaan ja niiden yhtenäistä soveltamista sekä asettaa tarvittaessa näyttöjen edelleen kehittämiseksi uusia konkreettisia tavoitteita. (Ammattiosaamisen näytöt käyttöön opas 2006, 55.)

Ammattiosaamisen näyttöjen tarkoituksena on varmistaa ammatillisen koulutuksen laatua yhtenäistämällä opiskelijoiden arviointia. Näytöt tuottavat tietoa oppimistuloksista, opetussuunnitelman perusteiden ja koulutuksenjärjestäjän paikallisten opetussuunnitelmien sekä opetusjärjestelyjen ja ohjaus- ja tukitoimien toimivuudesta. Näyttöjärjestelmän tuottamaa tietoa on tarkoitus hyödyntää koulutuksen kehittämisessä kansallisesti ja koulutuksen järjestäjän toimesta. Ammattiosaamisen näytöt tuottavat tietoa myös oppimistulosten kansalliseen arviointiin. (Ammattiosaamisen näytöt käyttöön opas 2006, 58.)

3.3 Työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näytöt laadun kehittäjänä Jyväskylän ammattiopistossa

Työssäoppimisen käyttöön ottaminen 1990-luvun lopussa muutti oppilaitoksen toimintaa ja ammatin opettajien työtä. Oppilaitokselle lähdettiin hakemaan yhteistyökumppaneita työelämästä ja luomaan yhteisiä käytäntöjä ja toimintatapoja sekä laatimaan tavoitteita lisääntyvälle oppimiselle aidossa työympäristössä. Uusi toimintamalli vaati paljon suunnittelutyötä sekä vanhasta pois oppimista. Lisääntynyt työssäoppimisen määrä herätti runsaasti kritiikkiä opettajien keskuudessa. Keskustelua käytiin esimerkiksi siitä ehditäänkö kaik-

ki tarvittavat asiat opettaa, voidaanko kurssien sisältöjä siirtää työelämään opittavaksi ja miten ja mitä opiskelijan osaamista arvioidaan työpaikoilla. Opiskelija sai työssäoppimisjaksolle mukaan ison pinon oppimistehtäviä, joilla haluttiin varmistaa oppilaitoksessa määritellyn osaamisen taso. Työssäoppinen käynnisti myös tarpeen kouluttaa työpaikkaohjaajia mm. ammatillisen koulutuksen järjestämiseen sekä opiskelijoiden ohjaamiseen ja arviointiin. Opetushallitus käynnisti samanaikaisesti useita projekteja, joissa luotiin toimintamalleja työssäoppimisen järjestämiselle yhteistyössä työpaikojen ja eri oppilaitosten kanssa.

Opetuksen siirtyminen työpaikoille herätti keskustelun työssäoppimisen laadusta. Oppilaitosten alueelliset mahdollisuudet järjestää työssäoppimista vaihtelevat. Pienillä paikkakunnilla tavoitteita vastaavat työpaikat eivät riitä ja isoilla paikkakunnilla työpaikkojen taso vaihtelee runsaasti. Opettajien ajantasaista tietämystä oman alueensa yritysten työprosesseista ja toimintatavoista lähdettiin vahvistamaan. Opettajat olivat huolissaan opiskelijan pääsemisestä tavoitteiden mukaisiin työtehtäviin ja opetuksen ja arvioinnin siirtyvän liiaksi työelämän vastuulle. Lisäksi pohdittiin opiskelijoiden arvioinnin tasalaatuisuutta, mitä arvioidaan ja millä kriteereillä arvioidaan ja miten opiskelijan itsearviointi huomioidaan arvosanasta päätettäessä.

Opetushallitus käynnisti vuosituhannen vaihteessa näyttöprojektit, joiden tavoitteena oli työssäoppimisen arvioinnin kehittäminen. Projekteilla lähdettiin kehittämään arvioinnin kohteita ja kriteereitä, mutta hyvin pian huomattiin että uudistamisen tarve on laajempi. Opetussuunnitelmien tavoitteet ja sisällöt vaativat valtakunnallisesti tarkistamista. Oppilaitoksissa käynnistyi opetussuunnitelmatyö. Opetussuunnitelmatyön yhtenä osana oli muokata opintokokonaisuuskohtaiset toteutus- ja arviointisuunnitelmat. Suunnitelmissa määriteltiin ammattiosaamisen näyttöillä arvioitava osaaminen, näyttöpaikat, arvioitsijat ja näyttöjen sijoittuminen koko koulutuksen ajalle. Opettajien yhteistyönä tehdyn opetussuunnitelmatyön yhteydessä

havaittiin opetuksen ja arvioinnin päällekkäisyyttä. Eniten päänvai-
vaa tuotti opintokokonaisuuden arviointisuunnitelma. Mitä muuta
arviointia tarvitaan näytön lisäksi, että saadaan varmistettua koko
opintokokonaisuuden osaaminen. Koko oppilaitoksen tasolla vaa-
dittiin yhtenäinen esitystapa opetussuunnitelman osana olevien
toteutus- ja arviointisuunnitelmien esittämiseen. Kokonaiskäsitys
uudistuksen tuomista muutoksista kuten tutkinnon rakenne, sisältö-
jen eteneminen sekä oppimisen ja osaamisen arvioinnin eroista
alkaa nyt vuosien kehittämistyön jälkeen hahmottua ja muuttua
osaksi käytäntöjä.

4 Ammattiosaamisen näyttöjen toimitilin

Laki ammatillisesta koulutuksesta (601/2005) edellyttää, että koulu-
tuksen järjestäjän tulee asettaa ammattiosaamisen näyttöjen suun-
nittelua ja toteuttamista varten toimitilin. Toimitilin voi olla myös
kahden tai useamman koulutuksen järjestäjän yhteinen. Lain mu-
kaan toimitilin:

- hyväksyy koulutuksen järjestäjän opetussuunni-
telman osana olevat suunnitelmat ammat-
tiosaamisen näyttöjen toteuttamisesta ja arvi-
oinnista
- valvoo näyttötoimintaa (ja ammattiosaamisen
näyttöjen periaatteiden toteutumista)
- päättää ammattiosaamisen näyttöjen arvioijista
- käsittelee opiskelijan arviointia koskevat oi-
kaisuvaatimukset.

Koulutuksenjärjestäjä päättää tarkemmin toimitilimen muista tehtä-
vistä, toimintatavoista ja päätöksenteosta sekä toimitilimen jäsenille
maksettavista palkkioista. (L 601/2005.)

Toimielimessä tulee olla jäseniä, jotka edustavat koulutuksen järjestäjää, opettajia, opiskelijoita sekä asianomaisen alan tai alojen työ- ja elinkeinoelämää. Toimielimen puheenjohtaja ja muut jäsenet nimetään enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Toimielimen puheenjohtajaksi tulee nimetä muu kuin opiskelijoita edustava jäsen. Opiskelijoita edustavan jäsenen tulee olla 15 vuotta täyttänyt. Opiskelijoita edustavalla jäsenellä on oikeus olla läsnä ja käyttää puhevaltaa toimielimen käsitellessä opiskelijan arviointia koskevia oikaisuvaatimuksia. Jäsenten esteellisyys on sovelletaan, mitä hallintolain (434/2003) 27—29 §:ssä säädetään. (A 630/2005.)

Koulutuksen järjestäjän asettamalla toimielimellä on näyttöjärjestelmässä laadunvarmistukseen liittyviä tehtäviä. Toimielin valvoo, että näytöt ja niiden arviointi toteutetaan säädösten sekä opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti (Vehviläinen 2004, 10). Koulutuksen järjestäjän asettamalla toimielimellä on näin ollen keskeinen tehtävä laadukkaiden ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamisessa (Räkköläinen & Mäki & Kilpeläinen 2006, 5).

4.1 Jyväskylän koulutuskuntayhtymän näyttötoimikunnat

Keski-Suomen maakunnan ammatillisen koulutuksen järjestäjien vuosia jatkunut strateginen yhteistyö tiivistyi vuoden 2009 alussa. Jämsän seudun koulutuskuntayhtymä ja Jyväskylän koulutuskuntayhtymä yhdistyivät 1.1.2009. Jämsän seudun koulutuskeskuksesta tuli Jämsän ammattiopisto ja yksi Jyväskylän koulutuskuntayhtymän tulosityksiköistä. Tämä tutkimus toteutettiin vuonna 2008, milloin oppilaitosten toimielimet olivat vielä erillisten kuntayhtymien toiminnan piirissä. Kuntayhtymien yhdistymisen jälkeen toimielimet jatkavat edelleen tehtäväänsä erillisinä toimijoina. Toimielimistä käytetään vuoden 2009 alusta lähtien nimiä Jyväskylän näyttötoimikunta ja Jämsän näyttötoimikunta. Tämän tutkimuksen aikana nimet olivat Jyväskylän koulutuskuntayhtymän näyttötoimikunta ja

Jämsän seudun koulutuskeskuksen ammattiosaamisen näyttöjen toimielin.

4.1.1 Jyväskylän näyttötoimikunta

Jyväskylän koulutuskuntayhtymään perustettiin yksi, kaikkien 24 eri tutkinnon yhteinen toimielin vuonna 2006. Toimielin nimettiin Jyväskylän koulutuskuntayhtymän näyttötoimikunnaksi. Sen tavoitteena oli toimintojen yhtenäistäminen ammattiopiston kaikissa oppilaitoksissa ja tutkinnoissa.

Toimikunnan kokoonpano ja tehtävät on määritelty laissa 601/2005. Kuntayhtymän hallitus nimeää näyttötoimikunnan jäsenet, joita voi olla 9 -11 henkilöä. Hallitus edellyttää, että työelämän edustaja nimetään toimikunnan puheenjohtajaksi. Toimikunta valitsee keskuudesta varapuheenjohtajan, päättää kokouksissa esittelystä ja kutsuu toimikunnalle sihteerin. Toimikunta voi kutsua myös asiantuntijoita. Koulutusalojen työ- ja elinkeinoelämää edustavat jäsenet ovat olleet mukana oppilaitoksen työssäoppimisen toteuttamisessa ja opetuksen kehittämisessä. Osa työ- ja elinkeinoelämän edustajista on myös ollut mukana näyttöaineisto- ja näyttöpilottiprojekteissa. (H21. 26.1.2006.)

Koulutuksen järjestäjä ei ole asettanut näyttötoimikunnalle muita kuin sille määritellyt lakisääteiset tehtävät. Ammattiosaamisen näyttöjä koskevat yhteiset linjaukset on kuvattu koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelman yhteisessä osassa.

4.1.2 Jämsän näyttötoimikunta

Jämsän seudun koulutuskeskuksella oli 2006–2008 yksi kaikkien 23. tutkinnon ammattiosaamisen näyttöjen toiminnasta vastaava

toimielin, Jämsän seudun koulutuskeskuksen ammattiosaamisen näyttöjen toimielin. Toimielimen jäsenet on valittu koulutusaloittain ja heitä on yhteensä kymmenen. Työelämän edustajia on seitsemän ja opettajien, opiskelijoiden ja koulutuksen järjestäjän edustajia kutakin yksi henkilö. Toimielimen esittelijäksi on nimetty opettaja, joka toimii myös toimielimen sihteerinä. Koulutuskuntayhtymän yhtymähallitus on määritellyt toimielimelle vain lain edellyttämät tehtävät. (Porki. 2008.)

4.2 Toimielimen näkyvyys oppilaitoksen arjessa

Toimielimen yksi tärkeimmistä tehtävistä sen ensimmäisen toimikauden aikana on ollut opetussuunnitelmien osana olevien toteutus- ja arviointisuunnitelmien hyväksyminen tutkinnoittain. Koulutuksenjärjestäjän taholta ohjeistettiin suunnitelmien esitystapa yhtenäiseksi kaikista tutkinnoista. Tällä toiminnalla haluttiin helpottaa toimielimen mahdollisuutta hahmottaa eri tutkintojen sisällöt, opintojen eteneminen ja näyttöjen toteutuminen koko tutkinnon aikana. Ammattiosaamisen näytön kriteereihin perustuvan arviointikeskustelun perusteella annetut arvosanat tallennetaan opiskelijahallintajärjestelmään. Näytöistä tallennetuista tiedoista toimielin saa seurantaan varten määrällistä tietoa toteutettujen näyttöjen määrästä, arvosanajakaumista ja näyttöpaikoista. Tallenteista löytyy myös perustelut arvioinnille, joita toimielin voi hyödyntää arvioinnin oikaisuvaatimuksia käsitellessään.

Ammattiosaamisen näyttöjen tuomat uudistukset ovat jämäköittäneet oppilaitoksen opetuksen suunnittelua, arviointia ja sen tallentamista. Oppilaitoksen ja opettajan arjessa toimielin ei näyttäydy, mutta taustavaikuttajana sen rooli koulutuksen laadun kehittäjänä on merkittävä. Tutkimuksen tavoitteena on osaltaan selvittää, miten toimielimen jäsenet ovat itse kokeneet oman roolinsa oppilaitoksen toiminnassa.

5 Tutkimuksen toteuttaminen

Tutkimus toteutettiin loka - joulukuussa 2008 Jyväskylän koulutuskuntayhtymän Jyväskylän ammattiopiston oppilaitokset tulosalueen toimeksiannosta. Koulutuskuntayhtymässä tapahtuvan organisatiomuutoksen johdosta mukaan pyydettiin myös Jämsän seudun koulutuskuntayhtymä, joka vuoden 2009 alussa on osa Jyväskylän koulutuskuntayhtymää, Jämsän ammattiopisto. Tutkimussuunnitelma esiteltiin toimielimien kokouksissa alku syksystä 2008. Toimielimet tekivät päätöksen osallistumisesta. Itsearviointi näyttötoimikunnille toteutettiin kahdessa eri vaiheessa. Arviointi sisälsi INKA palautejärjestelmällä toteutetun sähköisen kyselyn ja tulosten esittelyn sekä kehittämiskohteiden valinnan seuraavalle toimikaudelle.

Itsearviointikyselyn laatimisessa hyödynnettiin Opetushallituksen julkaisua Ammattiosaamisen näyttöjen suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaavan toimielimen tehtävät ja toimintamalleja (2008). Julkaisun avulla valittiin teema-alueet ja esimerkiksi väittämät lakisääteisiin tehtäviin.

Tutkimuksen aihealueet ryhmiteltiin kuuteen teema-alueeseen, taustakysymykset, kokouskäytäntöjen arviointi, toimielimelle asetettujen lakisääteisten tehtävien arviointi, toimielimen toiminnan arviointi sekä toimielimen kehittäminen ja vaikuttavuus. Taustakysymyksillä arvioitiin toimielimen kokoonpanoon liittyvien vaatimusten toteutumista. Kokouskäytännöissä arvioitiin toimielimen toimintatapojen organisointia ja toimivuutta. Lakisääteisten tehtävien hoitamisesta ja toiminnasta arvioitiin toimielimen tehtäville asetettujen lain vaatimusten täyttymistä ja niissä onnistumista. Kehittämisellä ja vaikuttamisella haluttiin saada tietoa näyttötoimikunnan toiminnan näkyvyydestä ja kytkeytymisestä koulutuksenjärjestäjän muuhun toimintaan.

5.1 Sähköinen kysely

Sähköinen kysely toteutettiin INKA-palautejärjestelmällä. Inka-arviointijärjestelmä on Jyväskylän yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen kehittämä internet-pohjainen arviointijärjestelmä. Aineisto kootaan vakiomuotoisten tai räätälöityjen kyselylomakkeiden avulla sähköisessä muodossa. Tieto tallennetaan tietokantaan, ja siitä tulostetaan selkeät raportit. Kerätty tieto on nopeasti ja samanaikaisesti organisaation eri osien ja tasojen käytettävissä. Järjestelmän avulla voi seurata arvioinnin osa-alueiden pitkän aikavälin kehitystrendejä ja verrata omia arviointituloksia muiden järjestelmää käyttävien tuloksiin. (www.jyu.fi)

INKA valittiin järjestelmäksi, koska se on käytössä Jyväskylän ammattiopiston opiskelijoiden ja työpaikkaohjaajien työssäoppimisen ja näyttöjen palautekyselyissä. Saman järjestelmän käyttö helpottaa vastaajia ja ohjelman käyttäjiä, koska se on jo tuttu entuudestaan. Jos itsearviointikysely tehdään myös tulevista toimintakausista järjestelmä mahdollistaa trenditietojen hyödyntämisen. Mikäli kysely onnistutaan saamaan osaksi Jyväskylän yliopiston hallinnoimaa INKA-järjestelmää, mahdollistuu valtakunnallinen vertailtavuus ammatillisten oppilaitosten toimielinten kesken.

INKA-järjestelmään on rakennettu viisiportainen kriteeristö. Tähän tutkimukseen valittiin neliportainen kriteeristö (ei lainkaan – säännöllisesti tai täysin eri mieltä – täysin samaa mieltä). Tähän päädyttiin, koska haluttiin saada vastaajan selkeä mielipide näkyviin. Tulosten graafinen esitys saadaan vain viisiportaisena ja visuaalisesti tämä antaa vääristyneen kuvan tuloksesta (vrt kuva 2).

Sähköinen kysely toimitettiin toimielimen jäsenten henkilökohtaiseen sähköpostiosoitteeseen lokakuun 2008 alussa. Sähköposti-viesti sisälsi saateviestin sekä käyttäjätunnuksen ja salasanan kyselyyn. Vastausaikaa annettiin yksi kuukausi. Koska kyselyn lähet-

täminen ajoittui syysloman alkuun, kyselystä muistutettiin lokakuun puolivälissä sähköpostiviestillä. Kyselylomake liitteenä (liite 1).

5.1.1 Kyselyn toimivuus

Sähköpostiviesti saavutti kyselyn kohderyhmän hyvin. Vastausprosentti oli 90 % molemmissa toimielimissä. Yhdelle jäsenelle kysely piti toimittaa paperiversiona, koska hänen sähköpostiosoitteessa oli ongelmia. Paperilla saadut vastaukset syötettiin järjestelmään kyselyn laatijoiden toimesta. Toimielimien jäsenten mielestä sähköinen kysely on tänä päivänä paras mahdollinen kyselyn toteutustapa sen helppouden johdosta. Lisäksi kysely ei ole sidottu aikaan eikä paikkaan. Sähköisen kyselyn heikkoutena pidettiin sitä, että tunnus ja salasana olivat kaikilla samat ja kyselyyn olisi voinut halutessaan vastata useaan kertaan. Kysely ei myöskään lopussa kuitannut vastaajalle, että kysely on toimitettu käsittelyyn. Kritiikkiä annettiin myös epäselvästä käyttäjätunnuksesta. Kyselyn sisältöä pidettiin hyvänä ja kysymyksiä selkeinä. Myös kysymysten määrä oli vastaajien mielestä sopiva.

5.2 Tulosten esittely toimielimille

Molempien toimielinten vastaukset käsiteltiin ja raportoitiin erillisinä molemmille toimielimille. Tätä opinnäytetyötä varten tulokset koottiin yhteen. Jokaisesta teema-alueesta tehtiin oma diagrammi. Lisäksi jokaisesta teema-alueesta nostettiin esiin vahvuudet ja pohdittavat arvioinnin kohteet. Pohdittavat kohdat haettiin heikoimman keskiarvotuloksen tai vastausten suurimman hajonnan perusteella. Pohdittavaksi valittuja tuloksia havainnollistettiin graafisella esitystavalla. Sanallisia kommentteja lisättiin teema-alueittain suorina lainauksina. Vaikuttavuus teema-alueen vapaista vastauksista tehtiin kysymyskohtainen kooste. Kooste toimielimen omista tuloksista monistettiin jokaiselle toimielimen jäsenelle (liite 2 ja 3).

Vastaukset esiteltiin molemmille toimielimelle toimikauden viimeisessä kokouksessa joulukuussa 2008. Tulosten esittelyyn ja ryhmäkeskusteluihin varattiin aikaa molemmissa toimielimissä 1½ tuntia ja koko aika käytettiin tehokkaasti etukäteen laaditun suunnitelman mukaisesti (liite 4). Jäsenille jaettiin tulokset paperilla ja ne käytiin läpi teema-alueittain korostaen esiin nousseita vahvuuksia. Pohdittavaksi valituista kehittämiskohteista käytiin toimielimessä ryhmäkeskustelut. Ryhmät muodostettiin satunnaisesti ja jokaisessa ryhmässä oli 3-4 henkilöä. Ryhmät kirjasivat muistiin pohdintansa tulokset, jotka palautettiin kyselyn laatijoille, jotka laativat ryhmien vastauksista koonnin. Koonti toimitettiin toimielimien puheenjohtajille mahdollista jatkokäsittelyä varten. Pääasialliset tulokset kuvataan tämän opinnäytetyön luvussa 6.

Ryhmäpohdintojen tarkoituksena oli syventää tietoa näyttötoimikuntien kehittämistarpeista. Ryhmäpohdintojen teemat valittiin teema-alueittain keskiarvon tai eniten hajontaa tuottaneiden vastausten perusteella. Ryhmäpohdintoja ei ole tässä työssä raportoitu systemaattisesti, vaan niiden tehtävänä on ollut tukea käsittelijöiden itsearviointin tuloksista tehtäviä johtopäätöksiä ja tuoda esiin kehittämisideoita tulevalle toimielimen toimintakaudelle. Ryhmäpohdintoissa käsitellyt kysymykset ovat tulosten esittelytilaisuuden suunnitelmassa (liite 4).

Toteutettu ryhmäkeskustelu sai hyvän palautteen toimielimen jäseniltä. Jäsenet totesivat, että oli mukava kuulla samansuuntaisia ajatuksia toisilta jäseniltä ja saada aika keskustelulle.

6 Tutkimuksen tulokset

Jyväskylän koulutuskuntayhtymän näyttötoimikunnalle ja Jämsän seudun koulutuskeskuksen ammattiosaamisen näyttöjen toimieli-

melle toteutettuun itsearviointiin vastasi yhteensä 19 toimielimen jäsentä, vastausprosentiksi saatiin 90 %. Itsearvioinnin tulokset on raportoitu teema-alueittain. Tuloksista käsitellään keskiarvojen minimi ja maksimitulos sekä eniten hajontaa aiheuttaneet väittämät. Ryhmäkeskusteluissa pohditut väittämät käsitellään esitettyjen tulosten yhteydessä ja kehittämistarpeita ehdotetaan pohdintaosuuksessa.

6.1 Taustakysymykset

Koulutuskuntayhtymien jäsenkuntien edustusta selvittäessä havaittiin, että edustus on kaupunkikeskeistä. Jyväskylän koulutuskuntayhtymän näyttötoimikunnan jäsenistä 70 % on Jyväskyläläisiä ja 30 % Jyväskylän maalaiskunnasta. Muista kuntayhtymän 10 jäsenkunnasta ei ollut edustusta. Jämsän seudun koulutuskeskuksen ammattiosaamisen näyttöjen toimielimen jäsenet ovat kotoisin joko Jämsästä tai Jämsänkoskelta. Vain yksi jäsenistä edustaa Korpilahtea. Toimielimien jäsenten sukupuoli jakautui lähes tasan. Vastanneista 47 % oli naisia.

Laki edellyttää, että toimielimessä on työ- ja elinkeinoelämän edustajat, opettajien, opiskelijoiden sekä koulutuksenjärjestäjien edustajat. Tuloksista ilmenee että kaikista vastanneista (N=19) työelämäedustajia oli 47 % ja elinkeinoelämän edustajia oli 11 %. Opettajia edusti 16 % vastanneista ja opiskelijoita 11 %. Koulutuksenjärjestäjiä edusti toimielimessä 16 %.

Toimielimessä tulee olla tarjottavien koulutusalojen asiantuntijuus. Tuloksista ilmenee, että oppilaitosten tarjoamat koulutusalat ovat edustettuina lukuun ottamatta humanistinen ja kasvatusala, joka tarjoaa nuoriso- ja vapaa-ajan ohjauksen perustutkintoa.

Ammattiosaamisen näytöt toteutetaan pääsääntöisesti työssäoppimisen yhteydessä työpaikoilla. Toimielimellä olisi asian ymmärtä-

misen kannalta hyvä olla myös käytännön kokemusta näyttöprosessin eri vaiheista. Selvitettäessä toimielinten jäsenten omaa kokemusta ammattiosaamisen näyttöjen käytännön toteutuksesta käy ilmi, että 63 % on itse osallistunut näyttöjen toteutukseen.

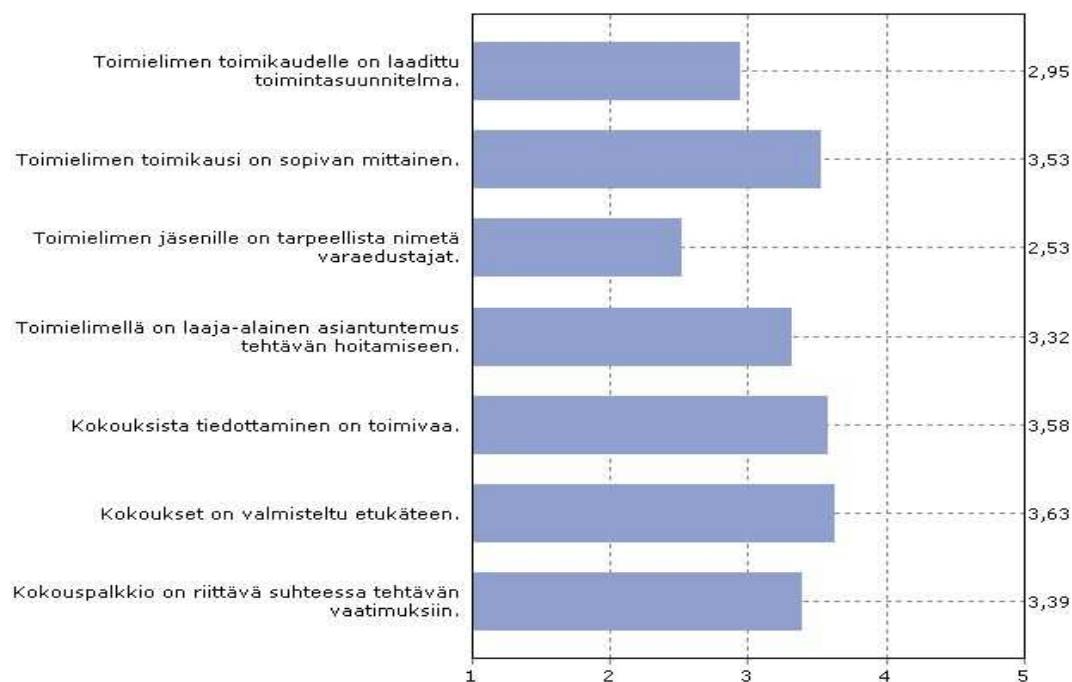
Koulutuksenjärjestäjän asettaman toimielimen toimikausi tulee olla enintään kolme vuotta. Vastanneista 11 jäsentä (58 %) on toiminut koko toimikauden ja 7 jäsentä (37 %) on toiminut kaksi vuotta. Yksi henkilö (5 %) on ollut mukana toimielimessä yhden vuoden. Toimielimille ei ole kummassakaan toimielimessä asetettu varajäseniä. Säännöllinen osallistuminen on näin ollen toiminnan kannalta tärkeää. Jäsenistä 14 (74 %) kertoo osallistuvansa kokouksiin säännöllisesti ja 5 (26 %) jäsentä melko säännöllisesti.

Kaiken kaikkiaan vaikuttaa siltä, että toimielinten kokoamisessa toteutuu sekä lain edellytykset, asiantuntijuus ja sitoutuminen luotustehtävän hoitamiseen. Erityisen positiivisena tuloksena voidaan pitää jäsenten omakohtaista kokemusta näytöistä sekä sitoutumista, joka ilmenee säännöllisenä osallistumisena kokouksiin. Työssäoppimisen työllistymistavoitteiden mukaista olisi, että opiskelija työllistyisi omalle paikkakunnalleen. Koska kuntayhtymien oppilaitoksissa on opiskelijoita kaikista jäsenkunnista, tulisi toimielimien kokoonpanossa huomioida paremmin jäsenkuntien edustus. Jämsän seudun koulutuskeskuksen tulisi lisäksi varmistaa tulevan toimielimen kokoonpanossa myös humanistisen ja kasvatustieteiden asiantuntemus.

6.2 Kokouskäytännöt

Kokouskäytännöt ovat pääsääntöisesti toimivia. Kokoukset on vastaajien näkemyksen mukaan valmisteltu hyvin (68,4 %) ja niistä tiedottaminen on toimivaa (73,7 %). Myös kokouspalkkiota pidettiin riittävänä tehtävän vaatimuksiin nähden. Vastaajista 63 % (N=12) kokee, että toimielimelle määritellyn kolmen vuoden toimikausi on

sopiva. Toimielimen jäsenet arvioivat, että heillä on laaja-alainen osaaminen toimielimelle asetettujen tehtävien hoitamiseen. Vastajista 89,5 % on jokseenkin tai täysin samaa mieltä asiantuntemuksen laajuudesta.

KUVIO 2 Kokouskäytäntöjen itsearvioinnin tulokset

Eniten hajontaa kokouskäytännöt teema-alueella esiintyi sekä toimintasuunnitelmaa käsittelevässä että varaedustajien tarpeellisuutta koskevassa väitteessä.

Taulukko 1 Kokouskäytännöissä eniten hajontaa esiintyvien vastausten tulokset

Valitse jokaiselle väittämälle ku- vaavin vaihtoehto:	täysin eri mieltä	jokseenkin eri mieltä	jokseenkin samaa mieltä	täysin samaa mieltä	ei vast.	ka	kh
Toimielimen toimikaudelle on laadittu toimintasuunnitelma.	15,8% n=3	15,8% n=3	26,3% n=5	42,1% n=8	0,0% n=0	2,9	1,1
Toimielimen jäsenille on tarpeellista nimetä varaedustajat.	10,5% n=2	42,1% n=8	31,6% n=6	15,8% n=3	0,0% n=0	2,5	0,9

Vastaajista 57,9 % oli epävarma tai täysin eri mieltä siitä, onko kullekin toimikaudelle laadittu toimintasuunnitelma. Alle puolet kaikista jäsenistä oli varma toimintasuunnitelman olemassa olost. Runsaasti hajontaa esiintyi kysyttäessä varaedustajien tarpeellisuutta. Jäsenistä 52,6 % (N=10) on sitä mieltä, ettei varaedustajan valitseminen ole tarpeellista. Kolme jäsentä (15,8 %) pitää varaedustajien nimeämistä tarpeellisena.

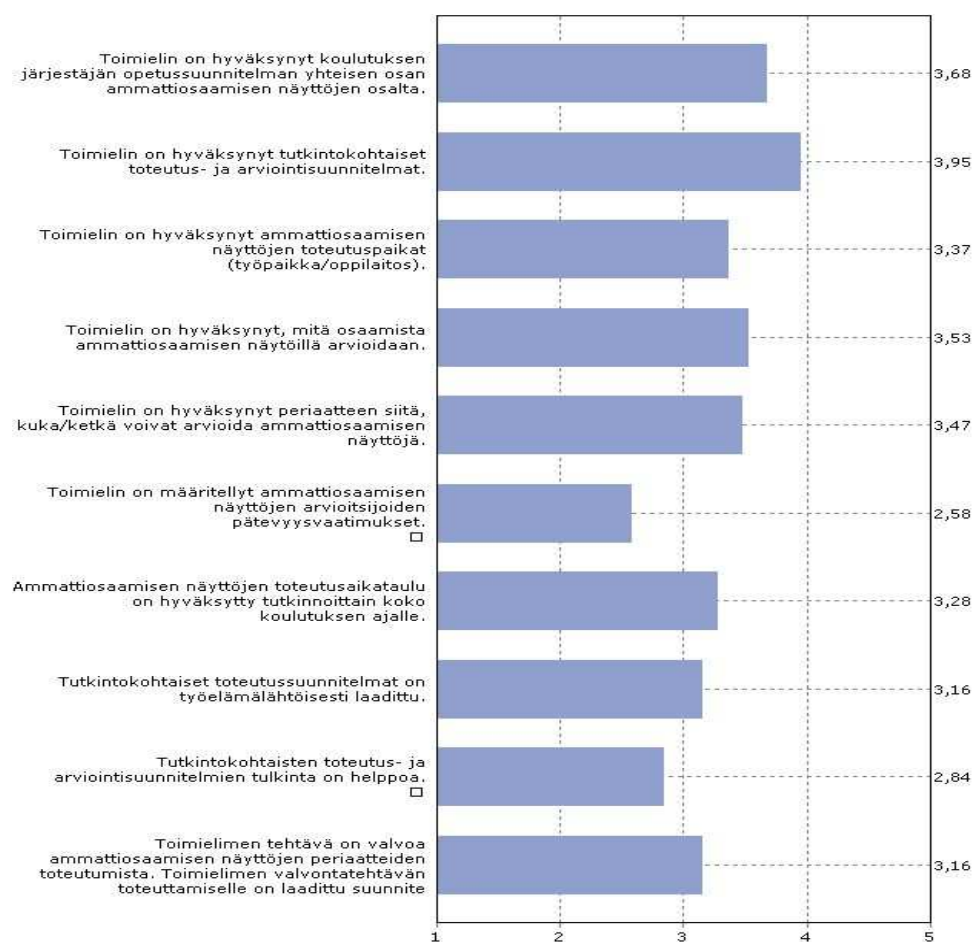
Sanallisissa vastauksissa kokouskäytäntöihin annettiin selkeitä kehittämisehdotuksia kolme kappaletta. Kokouksiin toivottiin useammin opiskelija ja opettajajäseniä kertomaan omista näyttökokemuksistaan. Lisäksi toivottiin toimielimen perustehtävien kertaamista ja oppilaitoksen asioista tiedottamista. Pienenä huomautuksena oppilaitoksen jäsenille muistutettiin, että oppilaitoksen sisäinen viestintä tulee hoitaa kokousten ulkopuolella. Lisäksi toimielimien jäsenet antoivat palautetta ja kiitosta onnistuneista ja hyvin valmistelluista kokouksista (3 kpl).

Teema-alueen tulokset osoittavat, että asteikolla 1- 4 mitattaessa kokouskäytäntöjen arvosana on kahta kysymystä lukuun ottamatta yli kolme. Vastuu toimielimien kokousjärjestelyistä on oppilaitoksen edustajilla, jotka ovat omissa työtehtävissään saaneet kokemusta kokousjärjestelyjen hoitamisesta. Huomiota tulisi kuitenkin kiinnittää enemmän toiminnan suunnitelmallisuuteen, sillä hajonta toimintasuunnitelmaa koskevassa väitteessä on suuri. Varaedustajien tar-

peellisuutta koskevassa kysymyksessä on runsaasti hajontaa. Varaedustajien tarpeellisuutta koskevaa väittämää kannattaa verrata taustakysymyksissä olevaan kokouksiin osallistumista selvittävään kysymykseen. Jäimme pohtimaan, sitouttaako varaedustajien puuttuminen varsinaisia jäseniä toimielimen toimintaan.

6.3 Lakisääteiset tehtävät

Toimielimelle on laissa ja asetuksessa määritelty runsaasti näyttöjen suunnitteluun, toteutukseen, arviointiin ja valvontaan liittyviä tehtäviä.

KUVIO 3 Lakisääteisten tehtävien itsearvioinnin tulokset

Asteikolla 1- 4 arvioitaessa lakisääteisistä tehtävistä parhaiten hoidetuksi toimielimen jäsenet arvioivat tutkintokohtaisten toteutus- ja arviointisuunnitelmien hyväksymisen (arvosana 3,95). Vain yksi henkilö on ollut jokseenkin samaa mieltä hyväksymisestä. Tutkintokohtaisten toteutus- ja arviointisuunnitelmien tulkintaa sen sijaan pitää helppona vain kaksi henkilöä (10,5 %) ja viisi jäsentä (26,3 %) on jokseenkin eri mieltä tulkinnan helppoudesta.

Koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelman yhteisen osan hyväksyminen ammattiosaamisen näyttöjen osalta näkyy myös toteutuneen (arvosana 3,68). Jokseenkin eri mieltä asiasta on ollut vain yksi henkilö ja jokseenkin samaa mieltä yksi jäsenistä. Toimielimen jäsenet ovat arvioineet lakisääteisten tehtävien hoitamisessa onnistuneensa huonoimmin määrittelemään ammattiosaamisen näyttöjen arvioijien pätevyysvaatimukset (arvosana 2,58).

Taulukko 2 Lakisääteisten tehtävien itsearvioinnissa eniten hajontaa aiheuttaneiden vastausten tulokset

Valitse jokaiselle väittämälle kuvaavin vaihtoehto:	täysin eri mieltä	jokseenkin eri mieltä	jokseenkin samaa mieltä	täysin samaa mieltä	ei vast.	ka	kh
Ammattiosaamisen näyttöjen toteutusaikataulu on hyväksytty tutkinnoittain koko koulutuksen ajalle.	10,5% n=2	0,0% n=0	36,8% n=7	47,4% n=9	5,3% n=1	3,3	1,0
Toimielimen tehtävä on valvoa ammattiosaamisen näyttöjen periaatteiden toteutumista. Toimielimen valvontatehtävän toteuttamiselle on laadittu suunnitelma.	10,5% n=2	10,5% n=2	31,6% n=6	47,4% n=9	0,0% n=0	3,2	1,0

Eniten hajontaa (kh =1,0) arvioinnissa esiintyi näyttöjen toteutusaikataulujen hyväksymistä ja toimielimen valvontatehtävää käsittelevä

vässä väittämässä. Alle puolet vastaajista (47,4 %) oli väittämän kanssa täysin samaa mieltä. Toimielimen jäsenistä kaksi oli täysin eri mieltä molemmista väittämistä. Valvontatehtävän toteuttamista koskevassa väittämässä vastaukset hajosivat kaikille neljälle tasolle. Toteutusaikataulua koskevassa väittämässä puuttuu yksi vastaus.

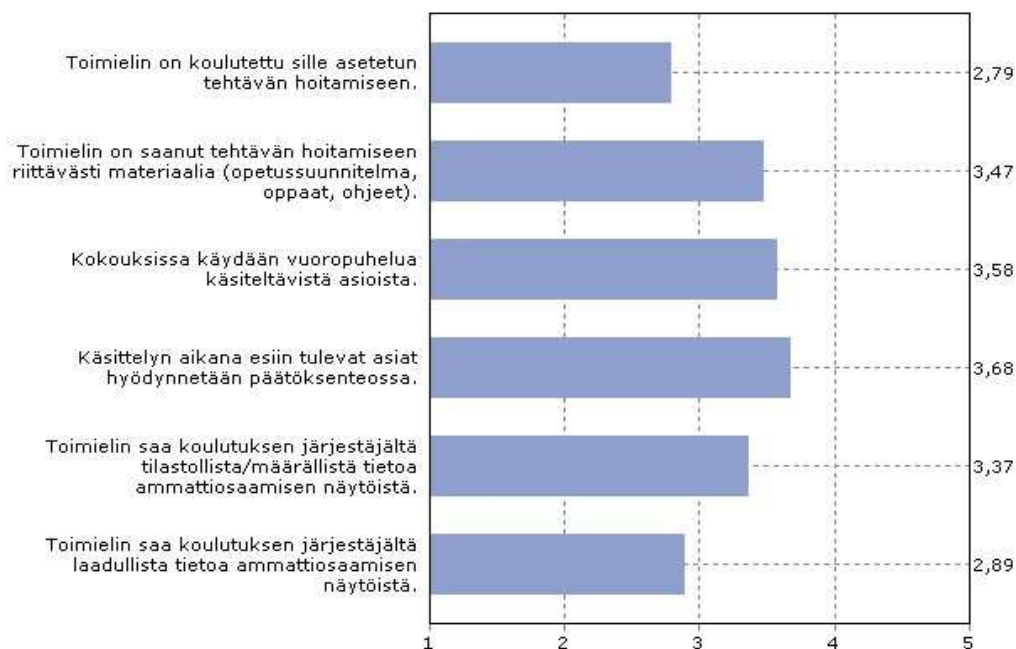
Lakisääteisiä tehtäviä koskevassa sanallisessa palautteessa toivottiin, että näyttöjen toteutustapa soveltuisi työelämän käytännön muutoksiin. Lisäksi edellytettiin, että opettajien tulee olla itse kiinnostuneita työssäoppimispaikoista ja oppia suunnittelemaan niissä näyttöjä. Kommenteissa otettiin myös kantaa näyttöpaikkojen hyväksymiseen ja kyseenalaistettiin yritysten arvioitsijoiden pätevyys. Yksi jäsenistä peräänkuulutti myös tietoa valtakunnallisista käytänteistä ja yhdenmukaisuudesta.

Tämän teema-alueen kolmea kysymystä pohdittiin ryhmäkeskusteluissa. Arvioitsijoiden pätevyysvaatimusten määrittelystä toimielimet totesivat, että työnantaja palkatessaan henkilöstöään varmistaa työntekijän ammattiosaamisen kyseiseen tehtävään. Oppilaitoksen tehtävänä on varmistaa työssäoppimisen laatu antamalla ohjaus ja arviointiosaamiseen työpaikkaohjaajakoulutusta. Toteutussuunnitelmien esitysmuotoa ja tulkintaa voidaan parantaa yhtenäisellä, tiiviillä ja selkeällä esitysmuodolla, josta ilmenee koko koulutuksen rakenne. Suunnitelmien tekstin tulisi olla työelämlähtöistä ja myös opiskelijan ymmärrettävissä. Valvontatehtävän hoitamiseen tarvitaan systemaattiset työkalut kuten ammattiosaamisen näytön tallentamiseen liittyvät kaavakkeet ja vuosittaiset palautekyselyt opiskelijoille ja työpaikkaohjaajille.

6.4 Toiminnan arviointi

Toimielimen toiminnan itsearvioinnissa vahvuutena koettiin kokouksessa käyty vuoropuhelu (arvosana 3,58) sekä käsittelyn aikana

esille tulevien asioiden hyödyntäminen päätöksenteossa (arvosana 3,68).

KUVIO 4 Toiminnan itsearvioinnin tulokset

Huonoimmat tulokset annettiin toimielimen koulutuksesta (arvosana 2,79) sekä laadullisen tiedon saamiseen koulutuksenjärjestäjältä (arvosana 2,89). Samat väittämät aiheuttivat myös suurimman hajonnan (kh = 0,9) vastaajien keskuudessa.

Taulukko 3 Toiminnan itsearvioinnissa eniten hajontaa aiheuttaneiden vastausten tulokset

Valitse jokaiselle väittämälle kuvaavin vaihtoehto:	ei lainkaan	joskus/jonkin verran	usein	säännöllisesti	ei vast.	ka	kh
Toimielin on koulutettu	0,0%	52,6%	15,8%	31,6%	0,0%	2,8	0,9

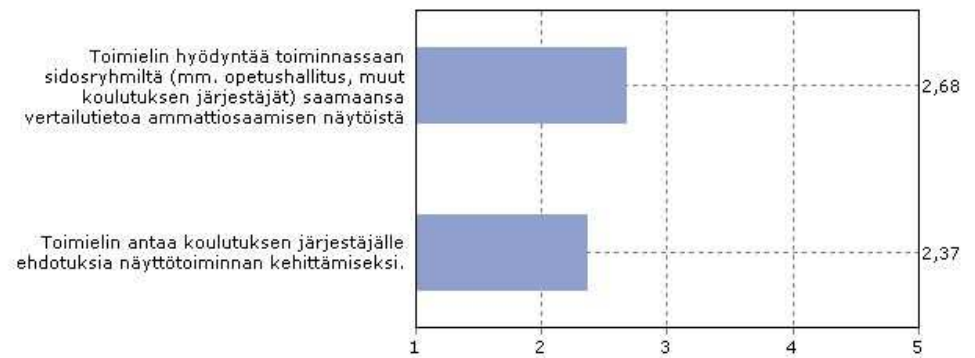
sille asetetun tehtävän hoitamiseen.	n=0	n=10	n=3	n=6	n=0		
Valitse jokaiselle väittämälle kuvaavin vaihtoehto:	ei lainkaan	joskus/jonkin verran	usein	säännöllisesti	ei vast.	ka	kh
Toimielin saa koulutuksen järjestäjältä laadullista tietoa ammattiosaamisen näytöistä.	5,3% n=1	31,6% n=6	31,6% n=6	31,6% n=6	0,0% n=0	2,9	0,9

Toiminnan arvioinnissa erottuu selkeästi hyvät toimintatavat kuten keskustelukulttuuri ja kehitettävät osa-alueet kuten koulutus ja laadullisen tiedon puuttuminen. Laadullista tietoa koskevalla väitteellä ja edellisen teema-alueen valvontatehtävän toteuttamista koskevalla väitteellä haettiin vastausta toimielimen käyttämiin menetelmiin näyttötoiminnan valvontaa toteuttaessaan. Molempien kysymysten suurehko hajonta vastauksissa ilmentää selkiytymättömyyttä ja ristiiriitaa tehtävän jäsentymisessä toimijoille.

Tämän teema-alueen kysymyksistä ryhmäkeskusteluissa pohdittiin, miten toimielimelle tarjottavaa koulutusta ja perehdytystä tehtävään voitaisiin kehittää. Ehdotuksissa toivottiin tiivistettyjä aihepaketteja näyttöprosessiin liittyvistä teemoista, tutustumista näyttöjen toteutukseen eri aloilla, vertaisarviointia muiden oppilaitosten toimielinten kanssa sekä opiskelijoiden kertomia kokemuksia.

6.5 Toimielimen kehittäminen

Toimielimen kehittäminen teema-alueella kumpikin esitetty väittämä arvioitiin koko kyselyn huonoimmiksi hoidetuksi.

KUVIO 5 Toimielimen kehittämistehtävien itsearviointin tulokset

Sidosryhmiltä saatua ja hyödynnettävää vertailutietoa koskeva väittämä sai arvosanaksi 2,68 asteikolla 1- 4. Väite, että toimielin antaa koulutuksenjärjestäjälle ehdotuksia näyttötoiminnan kehittämiseksi sai jäseniltä arvosanaksi vai 2,37.

Taulukko 4 Kehittämistehtävien itsearvioinnissa eniten hajontaa aiheuttaneet tulokset

Valitse jokaiselle väittämälle kuvaavin vaihtoehto:	ei lainkaan	joskus/jonkin verran	usein	säännöllisesti	ei vast.	ka	kh
Toimielin hyödyntää toiminnassaan sidosryhmiltä (mm. opetushallitus, muut koulutuksen järjestäjät) saamaansa vertailutietoa ammattiosaamisen näytöistä.	5,3% n=1	47,4% n=9	21,1% n=4	26,3% n=5	0,0% n=0	2,7	0,9
Toimielin antaa koulutuksen järjestäjälle ehdotuksia näyttötoiminnan kehittämiseksi.	5,3% n=1	68,4% n=13	10,5% n=2	15,8% n=3	0,0% n=0	2,4	0,8

Toimielimen kehittämistä koskevat väittämät aiheuttivat vastauksissa runsaasti hajontaa ($kh = 0,8$ ja $0,9$). Vain viisi henkilöä (26,3 %) kokee, että sidosryhmiltä saatua vertailutietoa hyödynnetään säännöllisesti toimielimen toiminnassa. Jopa 13 henkilöä (68,4 %) vastaa, että toimielin antaa vain jonkin verran ehdotuksia koulutuksen järjestäjälle toiminnan näyttötoiminnan kehittämiseksi.

Ryhmäkeskusteluissa toimielimiltä kysyttiin, miten näyttötoimikunnan ja koulutuksenjärjestäjän välistä yhteistyötä voidaan lisätä näyttötoiminnan kehittämiseksi. Keskustelussa kävi ilmi, että kuntayhtymän hallituksen edustajan mukanaolo toimielimessä mahdollistaa tiedonkulun organisaation eri tasoilla. Toimielimet toivoivat työssäoppimisesta ja ammattiosaamisen näyttöjen ohjuksesta vastaavien opettajien ja toimielimen jäsenten yhteisiä keskustelutilaisuuksia. Toimielimillä pitäisi olla kokousten yhteydessä aikaa avoimeen keskusteluun.

6.6 Vaikuttavuus

Toimielimen työn vaikuttavuuteen pyydettiin sanallisia kommentteja neljään eri vaikuttavuutta käsittelevään kysymykseen. Vastauksia saatiin kaikilta vastaajilta ($N=19$) yhteensä 45 kpl, mikä on 59 % mahdollisesta maksimituloksesta.

6.6.1 Tiedottaminen toimielimen toiminnasta

Toimielimen jäsenet kertovat tiedottavansa toimielimen toiminnasta oman työyhteisönsä tilaisuuksissa sekä erilaisilla tiedotusmenetelmillä. Tilaisuuksia ovat olleet perehdytystilaisuudet, kokoukset ja konsultoinnit sekä kahvikuppikeskustelut. Menetelminä ovat olleet viikkotiedotteet, sähköposti ja kirjallinen materiaali. Kohderyhminä ovat olleet omat kollegat, esimiehet, johtoryhmä ja opiskelijat. Use-

amman vastaajan näkemyksiä kuvaavat seuraavat suorat lainaukset:

”Tarvetta on jatkuvasti ja sitä voisi tehdä enemmänkin, jos vain ehtisi.”

” Tiedottamista pitäisi lisätä. Vielä asiat tahtovat jäädä liiaksi toimielimeen.”

6.6.2 Toimielimen työn näkyvyyden kehittäminen

Toimielimen jäsenet toivovat vastauksissaan opettajille ja opiskelijoille enemmän tietoa toimielimen roolista. Toimielimelle toivottiin lisäksi tutustumiskäyntejä eri tutkintoihin ja niiden näyttöihin, mahdollisuutta jalkautua oppilaitoksiin ja jopa näyttötilanteisiin. Joku vastaajista kritisoi tämän kysymyksen kohdalla oppilaitoksen opetussuunnitelman ja menetelmien oppilaitoskeskeisyyttä. Kaksi jäsenistä kyseenalaisti vastauksessaan toimielimen näkyvyyden tarpeellisuuden. Toisaalta taas yksi vastaaja halusi näkyvyyden lisäämistä myös tiedotusvälineiden avulla.

6.6.3 Oppilaitoksen ja työpaikkojen yhteistyön lisääminen

Oppilaitoksen ja työpaikkojen yhteistyötä voitaisiin lisätä kommenttien mukaan siirtämällä opettajajohtoista opetusta, työssäoppimista ja näyttöjä enemmän työpaikoille. Lisäksi toivottiin säännöllisiä yritysten ja oppilaitosten tapaamisia ja vierailuja, joissa voitaisiin vaihtaa mielipiteitä opettajien ja työpaikkaohjaajien kesken. Myös vertaiskäynnit oppilaitosten ja tutkintojen välillä ja toiminnasta kerättävien palautetietojen helppo saatavuus työelämän edustajille, paran-

taisivat vastaajien mukaan yhteistyötä. Yksi vastaajista totesi yhteistyöstä seuraavasti:

”Se on omasta halusta ja ajasta kiinni.”

6.6.4 Toimielimessä toimimisen vaikutus käsitykseen ammatillisesta koulutuksesta

Toimielimen jäsenet kertovat saaneensa paljon uutta tietoa ammatillisesta koulutuksesta. Eri koulutusalat ovat tulleet tutuiksi ja vastaajat kertovat havainneensa, miten opetussuunnitelmat ovat entistä enemmän työelämlähtöisempiä. Toiminta on selkeyttänyt näkemystä oppilaitosten tarjoamista vaihtoehtoista ja monipuolisuu-
desta opiskelijoille. Ammatillisen koulutuksen aloittavat opiskelijat ovat vielä melko nuoria itsenäiseen elämään, joten monenlaista tukea tullaan tarvitsemaan. Vastauksissa todettiin kuitenkin, että vaikka ammattiosaamisen näyttöjä toteutetaan enimmäkseen työelämän kanssa yhteistyössä, niin kehittämistarvetta on edelleen. Asiaa kuvaa hyvin seuraava kommentti:

”Yritysten vaikuttamismahdollisuudet oppilaitosten toimintaan ja opetuksen sisältöön on olemassa mikäli niitä vain osataan hyödyntää.”

7 Pohdinta

Tämän opinnäytetyön toimeksianto oli selvittää vuonna 2006 nime-
tyn Jyväskylän koulutuskuntayhtymän näyttötoimikuntien oma nä-
kemys sille asetettujen velvoitteiden toteutumisesta toimikaudella
2006–2008. Tuloksena saatiin Jyväskylän koulutuskuntayhtymän ja
silloisen Jämsän seudun koulutuskeskuksen toimielimien itsearvi-

ointi ja sähköinen kyselylomake, jota voidaan hyödyntää myös tulevien toimikausien arvioinnissa.

Opinnäytetyön tietoperustan rajaaminen oli haastava tehtävä, koska laadusta, laatujärjestelmistä ja -menetelmistä on saatavana runsaasti lähdemateriaalia. Työssä päädyttiin esittelemään vain Opetushallituksen laadunhallintasuositus, joka pohjautuu CQAF -malliin. Keskittymällä yhteen jo ammatillisessa koulutuksessa käytössä olevaan järjestelmään, oma osaaminen syventyi. Käsitys järjestelmän euroopan laajuisista tavoitteista laajeni, sillä CQAF -mallia voidaan hyödyntää vertailtaessa ammatillista koulutusta sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla.

Työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näyttöjen prosessikuvaukset oppilaitoksessa rajattiin työn ulkopuolelle. Toimielin valvoo työssäoppimisen aikana toteutettavien ammattiosaamisen näyttöjen suunnittelua ja toteutusta säädösten ja ohjeistuksen sekä palautteiden avulla. Yksittäisen toimijan valvonta isossa oppilaitoksessa olisi mahdotonta ja tarpeetonta. Jokaisen prosessin toteuttajan omalla vastuulla on toimia oppilaitoksen sopimusten ja ohjeiden mukaisesti. Työssä päädyttiin avaamaan taustaa, siitä miten ja miksi työssäoppiminen ja ammattiosaamisen näytöt ovat vaihteittain tulleet osaksi oppilaitoksen prosesseja ja miten toimielimen rooli niiden laadun varmistamisessa on muodostunut. Opinnäytetyön edetessä vahvistui näkemys toimielimen tarpeellisuudesta työelämälähtöisten opetussuunnitelmien, opetuksen toteutuksen ja kriteeriperusteisen arvioinnin laadun varmistamisessa.

7.1 Itsearviointikysymysten arviointi

Kysymysten laadinnassa hyödynnettiin Opetushallituksen julkaisua Ammattiosaamisen näyttöjen suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaavan toimielimen tehtävät ja toimintamalleja (2008). Julkaisun avulla valittiin tema-alueet ja esimerkiksi väittämät lakisääteisiin

tehtäviin. Asioiden käsittely teema-alueittain selkeytti kyselyn rakennetta. Itsearviointikysymysten ja väittämien muotoilu ymmärrettävään muotoon oli vaikeaa. Vaikka kysymykset testattiin ennakoon ja kirjoitettiin moneen kertaan uudestaan, huomattiin tulosten käsittelyn yhteydessä vielä muutostarpeita.

Taustakysymysten kohdalla kysymys jäsenten toimialasta, jolla he työskentelevät olisi tarvinnut myös avoimen vaihtoehdon. Nyt on vaikea päätellä mihin esim. koulutuksen järjestäjän asettama hallituksen edustaja tai oppilaitoksen edustaja ovat kirjanneet vastauksensa. Kysymys mitä tahoa toimielimessä edustaa, käsite työelämä/elinkeinoelämä, tuotti hankaluuksia. Kukaan vastaajista ei mielestään edustanut elinkeinoelämää. Kuitenkin molemmissa toimielimissä on jäsenenä myös yrittäjiä.

Kokouskäytännöt teema-alueen kysymykset olivat selkeitä ja helposti ymmärrettäviä. Silti sanalliset kommentit tällä osa-alueella kohdistuivat myös toiminnan arvioinnin teema-alueeseen. Vastauksissa näkyy, että toimintaa ja kokouskäytäntöjä koskevissa vastauksissa oli samankaltaisuutta ja päällekkäisyyttä. Lomaketta parannettaessa nämä otsikot voisi yhdistää tai toiminnan arviointi teema-alueen otsikkoa täsmentää.

Lakisääteisiä tehtäviä koskevia kysymyksiä oli paljon, jotta toimielimen tärkeimmät tehtävät tulisi kattavasti käsiteltyä. Lakisääteiset kysymykset pohjautuivat lähes suoraan toimielimelle laissa asetettuihin tehtäviin. Näiden lisäksi haluttiin selvittää toteutussuunnitelmien työelämälähtöisyyttä ja tulkinnan helppoutta mahdollista oppilaitoksissa tapahtuvaa jatkokehittelyä ajatellen. Valittujen kysymysten lisäksi olisi voinut kysyä, onko toimielimelle asetettu koulutuksenjärjestäjän toimesta muita kuin lakisääteisiä tehtäviä. Tiedosta olisi tulevana vuosina hyötyä, jos halutaan verrata tehtäviä muiden ammatillisten oppilaitosten toimielimille asettamiin tehtäviin. Avomella kysymyksellä voisi tarvittaessa täsmentää, millaisia tehtäviä on annettu.

Toimielimen kehittäminen kohdassa teema-alueen otsikkoa olisi voinut laajentaa. Otsikko, osallistuminen näyttötoiminnan kehittämiseen, olisi kuvannut paremmin molempia kohdassa esitettyjä kysymyksiä. Kehittämistä koskeva kysymys näille toimielimille heti ensimmäisen toimikauden jälkeen, tuli liian aikaisessa vaiheessa. Ammattiosaamisen näytöt on otettu käyttöön lakisääteisesti vuonna 2006 ja toimielimet toteuttavat vasta ensimmäistä toimikauttaan. Kysymys määrällisten ja laadullisten seurantatietojen hyödyntämisestä on kuitenkin tulevaisuuden kannalta tärkeä, jos arviointikysely toistetaan tulevana toimikausina. Myös sidosryhmätiedon tarkastelu kehittämisen välineenä tulee huomioida, sillä se antaa vertailutietoa omaan kehittämistoimintaan. Tulosten perusteella koulutuksenjärjestäjän ja toimielimen toiminta näyttäytyy toisistaan erillisenä. Toimielimen toiminnan tulisi integroitua luontevammin oppilaitoksen prosesseihin ja laatujärjestelmään. Vasta kehittämistä arvioiva trenditieto nostaa esiin näiden kysymysten merkityksen toiminnan kehittämisessä.

Vaikuttavuus teema-alueen avoimet kysymykset saattoivat olla liian laajoja, koska vastausten asiasisällöt vaihtelivat runsaasti ja moni oli jättänyt kokonaan vastaamatta. Kysymyksissä olisi voinut olla sekä kyllä/ei vaihtoehto että mahdollisuus sanalliseen kommenttiin. Tämä mahdollistaisi vertailtavuuden jatkossa. Vastausprosentti näihin kysymyksiin olisi saatu ehkä paremmaksi vaihtoehtoisilla kysymyksillä. Esitetyt vaikuttavuutta parantavat ehdotukset tulee hyödyntää tulevan toiminnan suunnittelussa.

7.2 Kyselyn toteutusmenetelmän arviointi

Sähköisesti toteutetun kyselyn vastausprosentti oli erinomainen, mikä kuvaa toimielimien jäsenten sitoutumista toimintaan. Sitoutuminen tehtävään tulee esiin myös kyselyn tulosten perusteella. Kyselyn lähettäminen henkilökohtaisesti, jokaisen jäsenen sähköpos-

tiin oli myös oikea valinta näin pienessä otannassa. Tulosten yhteenveto ja yhteenvedon kopiointi kaikille toimielimen jäsenille oli hyvä ratkaisu, sillä se mahdollisti selkeän ja tehokkaan tulosten käsittelyn kokouksessa. Keskustelua aiheista syntyi runsaasti. Tulosten esittelytilaisuuteen laadittu toimintasuunnitelma ja ajoitus varmistivat asiassa pysymisen. Tulosten purkamista edeltävässä toimeksiannossa olisi pitänyt paremmin selvittää, miten ryhmien keskusteluista kirjaamat muistiinpanot käsitellään. Joku odotti, että ne käsitellään heti ja pahoitteli jälkeinpäin käsialan epäselvyyttä. Toimeksiantajan tulosten käsittelyyn antama aika ei kuitenkaan mahdollistanut ryhmäkeskustelujen käsittelyä tilaisuudessa.

7.3 Vinkkejä toimielinten työskentelyn kehittämiseen

Toteutetun itsearvioinnin tuloksista voidaan päätellä, että toimielimet ovat tyytyväisiä omaan toimintaansa. Pelkästään numeeristen tulosten perusteella oli vaikea löytää todellisia kehittämiskohteita. Toimielinten toiminnan suunnittelu vaatii kehittämistä, koska suunnitelmallisuus on yksi laadukkaan toiminnan perusta. Jos toimintasuunnitelma laaditaan koko kolmivuotiselle toimikaudelle sitä tulisi täsmentää vuosittain. Tämä parantaisi toiminnan suunnitelmallisuutta ja kokonaisuuden hallintaa.

Toimielimelle annetun tehtävän näkökulmasta tärkein kehittämiskohde mielestämme olisi toimielimen toiminnan sitominen paremmin osaksi oppilaitoksen laatujärjestelmää. Toimielimen tavoitteena on varmistaa yhdessä työelämän kanssa toteutettavien ammat-tiosaamisen näyttöjen laatu ja siksi toiminnan täytyy kytkeytyä vahvasti oppilaitoksen kehittämiseen. Toimielimen jäsenten ja toiminnasta vastaavien henkilöiden tulee tiedostaa vastuunsa ja mahdollisuutensa vaikuttaa toiminnan kehittämisessä.

Tuloksissa ei vertailtu Jämsän ja Jyväskylän toimielinten tuloksia. Oppilaitosten toiminnassa mukana olleina emme kuitenkaan voi-

neet välttää omia tulkintoja tarkastellessamme tuloksia ja kuunnellamme toimielinten vastauksia tulosten esittelytilaisuudessa. Jyväskylän toimielimen toiminta vaikutti suunnitelmallisemmalta ja toiminnasta vastaavien oppilaitoksen edustajien asiantuntijuus näkyi toiminnan laadussa. Yhteistyötä toimielinten välillä tulisi tiivistää hyödyntämällä osaamista ja jakamalla hyviä käytäntöjä puolin ja toisin.

Toteutettu itsearviointi oli ensimmäinen toimintansa käynnistäneille toimielimille. Mielestämme onnistuimme laatimaan siitä toimielimen tehtävän kannalta oleellisimpia asioita arvioivan. Itsearvioinnin luonteeseen kuitenkin kuuluu jatkuvuus ja systemaattisuus ja näin ollen työstä saadaan paras mahdollinen hyöty vasta, kun sitä toistetaan toimikausittain. Useamman eri toimikauden tuloksia vertaamalla alkaa pikkuhiljaa nousta esiin eniten kehittämistä edellyttävät kohdat. Koulutuksen järjestäjän vastuulle jää toteutetun itsearvioinnin hyödyntäminen tulevien toimikausien kehittämisessä yhteistyössä tulevien toimielinten kanssa.

LÄHTEET

Ammattiosaamisen näytöt käyttöön. 2006. Saarijärvi. Opetushallitus.

Ammattiosaamisen näyttöjen suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaavan toimielimen tehtävät ja toimintamalleja. 2008. Opetushallitus.

Ammatillisen koulutuksen laadunhallintasuositus. 2008. Helsinki. Opetushallitus.

Ammatillinen koulutus uudistuu. 1999. Opetusministeriön tiedote. viitattu 7.1.2009. www.minedu.fi/OPM.

Haasteeks EFQM – Työkirja ruokapalvelun itsearviointiin ja jatkuvan kehittämiseen. 2003. Keski-Suomen liitto.

Itsearviointimalleja. 2006. Opetushallitus. Päivitetty 4.4.2006. Viitattu 16.6.2008. www.oph.fi.

INKA –arviointipalvelu. 2008. Jyväskylän yliopisto Täydennyskoulutuskeskus. Viitattu 30.12.2008. www.jyu.fi.

Niemi.E.K (toim.). 2006. Arvioinnilla laatua koulutukseen. Ajatuksia paikalliseen ja seudulliseen arviointiin. Arviointi 1/2006. Opetushallitus. Viitattu 7.1.2009. www.edu.fi/julkaisut/seutupakki.pdf.

Eerola.T. & Majuri. M. 2008. Työelämäyhteistyön haasteet ja mahdollisuudet – selvitys ammatillisen peruskoulutuksen työelämäyhteistyön muodoista ja niiden toimivuudesta. Vantaa. Opetushallitus.

21.8.1998/L630. Laki ammatillisesta koulutuksesta. Säädös valtion säädöstietopankki Finlexin sivustolla. Viitattu 7.1.2009. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), lainsäädäntö, ajantasainen lainsäädäntö.

27.7.2005/L601. Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta. Säädös valtion säädöstietopankki Finlexin sivustolla. Viitattu 7.1.2009. [Http://www.finlex.fi](http://www.finlex.fi), lainsäädäntö, ajantasainen lainsäädäntö.

26.1.2006/H2. Toimintaohje. Jyväskylän koulutuskuntayhtymän hallituksen päätös. Viitattu 16.6.2008. www.jao.fi, Jyväskylän koulutuskuntayhtymä, hallitus.

Porki. A. 2008. Koulutuspäällikkö ja toimielimen jäsen, Jämsän seudun koulutuskeskus, luonnonvara-ala. Haastattelu 5.9.2008.

Räkköläinen.M., Mäki.M. & Kilpeläinen.P. 2006. Selvitys ammatiosaamisen näyttöjen suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaavasta toimielimestä. Raportti kyselyn tuloksista. Helsinki. Opetushallitus.

Työpaikalla tapahtuvan koulutuksen ja oppimisen laadunvarmistus taustaselvitys. 2008. Moniste 3/2008. Edita. Helsinki. viitattu 7.1.2009. www.opph.fi.

Vehviläinen.J. 2004. Ammatiosaamisen näyttöjen vaikutukset ammatillisen koulutuksen laatuun. Vantaa. Opetushallitus.

LIITE 1. Kyselylomake

Ammattiosaamisen näyttöjen toimitilien itsearviointi 2008

Tämä itsearviointi toteutetaan Jyväskylän koulutuskuntayhtymän näyttötoimikunnalle ja Jämsän seudun koulutuskeskuksen ammattiosaamisen näyttöjen toimielimelle. Tässä kyselyssä käytetään yhtenäisyyden vuoksi molemmista käsitettä toimitiloin.

Taustakysymykset

Koulutuksen järjestäjällä on lain (L 601/2005 25 a §) velvoite toimitilien asettamisesta.

Olen	
☐	nainen
☐	mies
Kotikuntani on	<input type="text"/>
Edustan toimitilimessä	<input type="text" value="Valitse vaihtoehto"/>
Toimiala, jossa työskentelen	<input type="text" value="valitse sopivin vaihtoehto"/>

Olen ollut mukana ammattiosaamisen näyttöjen käytännön toteutuksessa.	
☐	kyllä
☐	ei

Olen toiminut toimitilimessä	
☐	1 vuoden
☐	2 vuotta
☐	3 vuotta

Olen osallistunut kokouksiin	
☐	säännöllisesti
☐	melko säännöllisesti
☐	melko harvoin

harvoin

Kokouskäytäntöjen arviointi

Valitse jokaiselle väittämälle kuvaavin vaihtoehto:	täysin eri mieltä	jokseenkin eri mieltä	jokseenkin samaa mieltä	täysin samaa mieltä	
Toimielimen toimikaudelle on laadittu toimintasuunnitelma.	☐	☐	☐	☐	
Toimielimen toimikausi on sopivan mittainen.	☐	☐	☐	☐	
Toimielimen jäsenille on tarpeellista nimetä varaedustajat.	☐	☐	☐	☐	
Toimielimellä on laaja-alainen asiantuntemus tehtävän hoitamiseen.	☐	☐	☐	☐	
Kokouksista tiedottaminen on toimivaa.	☐	☐	☐	☐	
Kokoukset on valmisteltu etukäteen.	☐	☐	☐	☐	
Kokouspalkkio on riittävä suhteessa tehtävän vaatimuksiin.	☐	☐	☐	☐	

Miten kehittäisit kokouskäytäntöjä?

Toimielimelle asetettujen lakisääteisten tehtävien arviointi

Koulutuksen järjestäjän asettamalla toimielimellä on laissa, L 601/2005 25 a,b,c §, A 603/2005 13 §, säädetyt tehtävät. Toimielin hyväksyy koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelman osana olevat suunnitelmat ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamisesta ja arvioinnista, valvoo näyttötoimintaa sekä päättää ammattiosaamisen näyttöjen arvioijista. Lisäksi toimielin käsittelee opiskelijan arviointia koskevat oikaisuvaatimukset.

Valitse jokaiselle väittämälle kuvaavin vaihtoehto:	täysin eri mieltä	jokseenkin eri mieltä	jokseenkin samaa mieltä	täysin samaa mieltä	
Toimielin on hyväksynyt koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelman yhteisen osan ammattiosaamisen näyttöjen osalta.	☐	☐	☐	☐	
Toimielin on hyväksynyt tutkinto-	☐	☐	☐	☐	

kohtaiset toteutus- ja arviointisuunnitelmat.					
Toimielin on hyväksynyt ammattiosaamisen näyttöjen toteutuspaikat (työpaikka/oppilaitos).	☒	☒	☒	☒	
Toimielin on hyväksynyt, mitä osaamista ammattiosaamisen näytöillä arvioidaan.	☒	☒	☒	☒	
Toimielin on hyväksynyt periaatteen siitä, kuka/ketkä voivat arvioida ammattiosaamisen näyttöjä.	☒	☒	☒	☒	
Toimielin on määritellyt ammattiosaamisen näyttöjen arvioitsijoiden pätevyysvaatimukset.	☒	☒	☒	☒	
Ammattiosaamisen näyttöjen toteutusaikataulu on hyväksytty tutkinnoittain koko koulutuksen ajalle.	☒	☒	☒	☒	
Tutkintokohtaiset toteutussuunnitelmat on työelämlähtöisesti laadittu.	☒	☒	☒	☒	
Tutkintokohtaisten toteutus- ja arviointisuunnitelmien tulkinta on helppoa.	☒	☒	☒	☒	
Toimielimen tehtävä on valvoa ammattiosaamisen näyttöjen periaatteiden toteutumista. Toimielimen valvontatehtävän toteuttamiselle on laadittu suunnitelma.	☒	☒	☒	☒	

Mitä kehittämis ehdotuksia ja palautetta antaisit lakisääteisten tehtävien käsittelystä?

Toimielimen toiminnan arviointi

Valitse jokaiselle väittämälle kuvaavin vaihtoehto:	ei lainkaan	joskus/jonkin verran	usein	säännöllisesti	
Toimielin on koulutettu sille asetetun tehtävän hoitamiseen.	☒	☒	☒	☒	
Toimielin on saanut tehtävän hoitamiseen riittävästi materiaalia (opetussuunnitelma, oppaat,	☒	☒	☒	☒	

ohjeet).					
Kokouksissa käydään vuoropuhelua käsiteltävistä asioista.	☐	☐	☐	☐	
Käsittelyn aikana esiin tulevat asiat hyödynnetään päätöksenteossa.	☐	☐	☐	☐	
Toimielin saa koulutuksen järjestäjältä tilastollista/määrällistä tietoa ammattiosaamisen näytöistä.	☐	☐	☐	☐	
Toimielin saa koulutuksen järjestäjältä laadullista tietoa ammattiosaamisen näytöistä.	☐	☐	☐	☐	

Toimielimen kehittäminen

Valitse jokaiselle väittämälle kuvaavin vaihtoehto:	ei lainkaan	joskus/jonkin verran	usein	säännöllisesti	
Toimielin hyödyntää toiminnassaan sidosryhmiltä (mm. opetushallitus, muut koulutuksen järjestäjät) saamaansa vertailutietoa ammattiosaamisen näytöistä.	☐	☐	☐	☐	
Toimielin antaa koulutuksen järjestäjälle ehdotuksia näyttötoiminnan kehittämiseksi.	☐	☐	☐	☐	

Mitä kehittämis ehdotuksia antaisit toimielimen tehtävien hoitamiseen?

Vaikuttavuus

Ammattiosaamisen näyttöjen tavoitteena on vahvistaa oppilaitoksen ja työpaikkojen yhteistyötä.

Miten olet tiedottanut toimielimen toiminnasta omassa työyhteisössäsi ja yhteistyökumppaneillesi?

Mitä kehittämis ehdotuksia antaisit toimielimen työn näkyvyyden kehittämiseen?

Miten oppilaitoksen ja työpaikkojen yhteistyötä voitaisiin lisätä?

Miten toimielimessä toimiminen on vaikuttanut käsitykseen ammatillisesta koulutuksesta?

Kiitos palautteesta ja kehittämistyölle antamastasi ajasta.

HUOM! Lomakkeen lähettäminen onnistuu ainoastaan vastaajanäkymässä.
Kun olet valmis, paina Lähetä-painiketta!

Jyväskylän koulutuskuntayhtymän näyttötoimikunnan itsearviointi 2008

Itsearvioinnin tavoitteena on kehittää toimintaa ja nostaa esiin sen olemassa olevat vahvuudet.

Lakia ammatillisesta koulutuksesta (L 630/98) täydennettiin vuoden 2006 alusta alkaen. Laki (L 601/2005) edellyttää, että koulutuksen järjestäjän tulee asettaa ammattiosaamisen näyttöjen suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaava toimielin.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymän näyttötoimikunnan toimikausi päättyy 31.12.2008. Näyttötoimikunnalle toteutettiin itsearviointi kuluneesta toimikaudesta lokakuussa 2008. Itsearviointi tehtiin samanlaisena sekä Jyväskylän koulutuskuntayhtymän näyttötoimikunnalle että Jämsän seudun koulutuskeskuksen ammattiosaamisen näyttöjen toimielimelle. Vertailutietoja ei käytetty tulostietona, koska oppilaitosten toimielimien toimikaudet ovat erimittaisia. Kyselyyn vastasi yhteensä 19 toimielimen jäsentä, Jämsän seudun koulutuskeskuksesta 9 hlöä ja Jyväskylän koulutuskuntayhtymän näyttötoimikunnasta 10 hlöä.

Itsearviointi sisälsi sähköisen kyselyn INKA -palautejärjestelmällä sekä tulosten esittelyn ja kehittämiskohteiden valinnan tulevalle toimikaudelle. Kysely ryhmiteltiin kuuteen teema-alueeseen, taustakysymykset, kokouskäytäntöjen arviointi, toimielimelle asetettujen lakisääteisten tehtävien arviointi, toimielimen toiminnan arviointi sekä toimielimen kehittäminen ja vaikuttavuus. Tausta kysymyksillä arvioitiin toimielimen kokoonpanoon liittyvien vaatimusten toteutumista. Kokouskäytännöissä arvioitiin toimielimen toimintatapojen organisointia ja toimivuutta. Lakisääteisten tehtävien hoitamisesta ja toiminnasta arvioitiin toimielimen tehtäville asetettujen lain vaatimusten täyttymistä ja niissä onnistumista. Kehittämisellä ja vaikuttamisella haluttiin saada tietoa näyttötoimikunnan toiminnan näkyvyydestä ja kytkeytymisestä koulutuksenjärjestäjän muuhun toimintaan. Kehittämiskohteista käytävästä keskustelusta laaditaan koonti, joka toimitetaan toimielimille jälkikäteen.

Itsearvioinnin toteuttivat ja koonnin laativat lehtori Kirsi Kangasaho ja projektipäällikkö Sari Riekko Jyväskylän ammattiopistosta. Työ on osa Jyväskylän ammattikorkeakoulun opintoihin liittyvää opinnäytetyötä.

Liitteenä itsearvioinnin tulokset

Näyttötoimikunnan itsearviointi 2008

Ryhmän koko:11, täytettyjä arviointeja: 10 (91 %). Jyväskylä (7), Jyväskylän mlk (3).

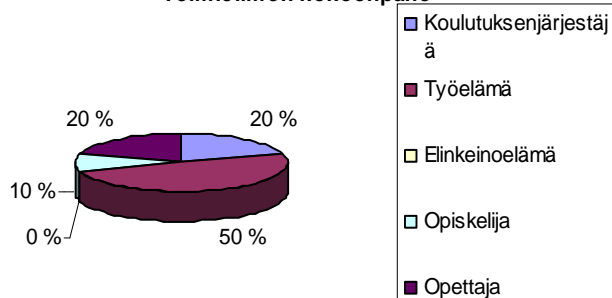
Taustakysymykset, kohderyhmän N=10

Sukupuolijakauma

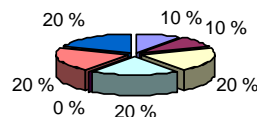
Koulutuksen järjestäjän tulee asettaa toimielin, johon kuuluu koulutuksen järjestäjää, opettajia ja opiskelijoita sekä asianomaisen alan tai asianomaisten alojen työ- ja elinkeinoelämää edustavia jäseniä. Toimielimen puheenjohtaja ja muut jäsenet nimetään enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Koulutuksen järjestäjä päättää tarkemmin toimielimen muista tehtävistä, toimintatavoista ja päätöksenteosta sekä toimielimen jäsenille maksettavista palkkioista.

Toimielimen kokoonpano

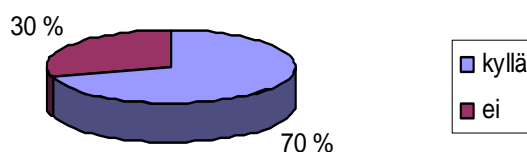

Toimialajakauma

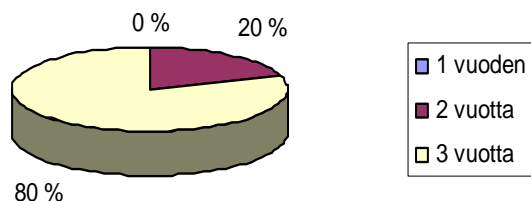
- humanistinen- ja kasvatusala
- kulttuuriala
- tekniikan- ja liikenteenala
- yhteiskuntatieteiden-, liiketalouden- ja hallinnonala
- luonnonvara- ja ympäristöala
- sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala
- matkailu-, ravitsemis- ja talousala

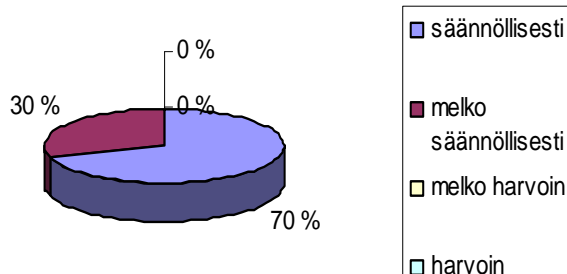
Osallistuminen näyttöjen käytännön toteutukseen

Toimiaika näyttötoimikunnassa

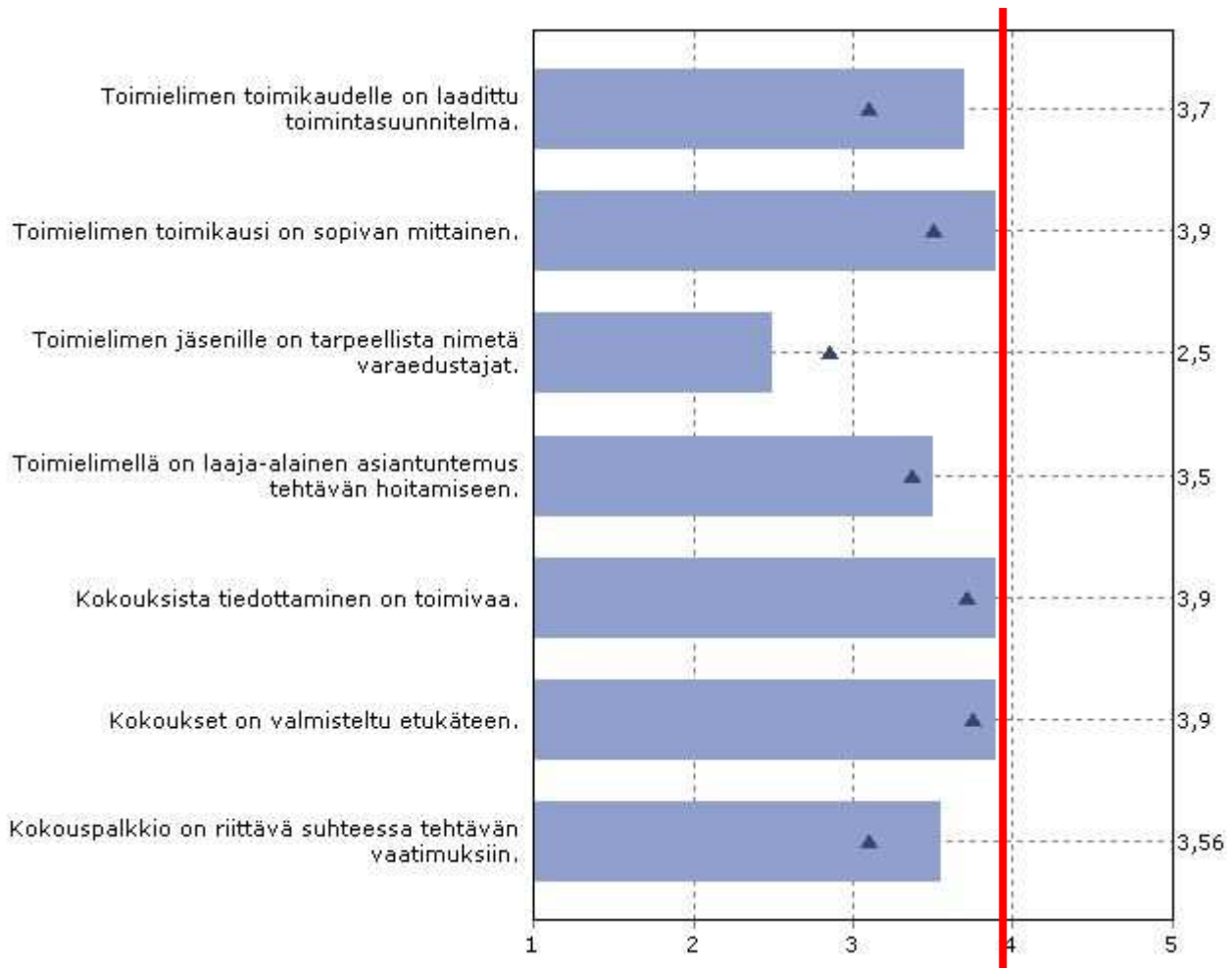

Kokouksiin osallistumis aktiivisuus

Kokouskäytännöt, kohderyhmän N=10

Arviointiasteikko 1=täysin eri mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 3=jokseenkin samaa mieltä, 4=täysin samaa mieltä

1=täysin eri mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 3=jokseenkin samaa mieltä, 4=täysin samaa mieltä

Vahvuudet

Kokouskäytänteet toimivat hyvin.

Pohdittavaksi

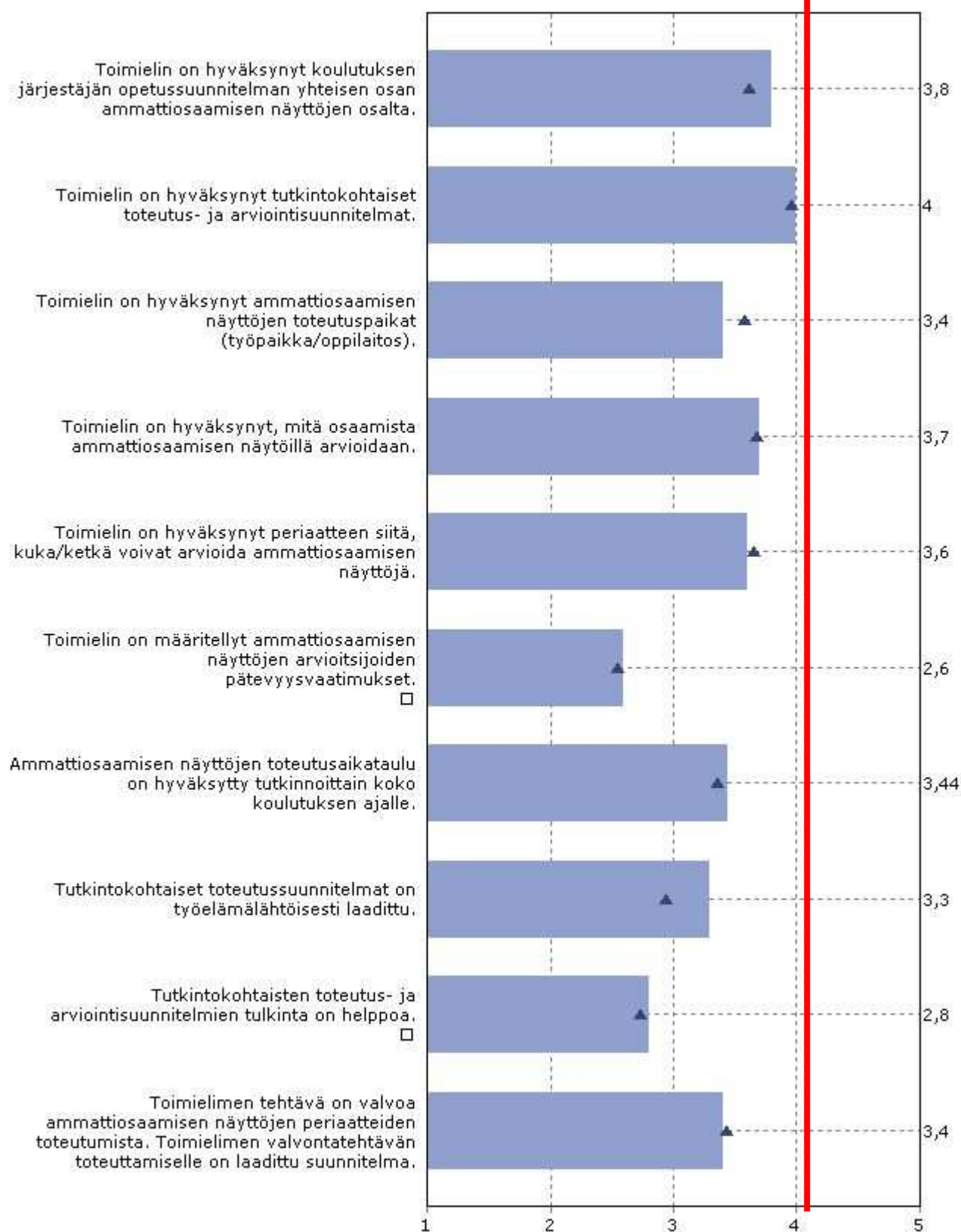
Varaedustajan nimeämisen suhteen on hajontaa. Vastaajista 50 % kokee varaedustajan tarpeelliseksi ja 50 % ei katso sellaista tarpeelliseksi.

Otteita sanallisista kommenteista

” Edelleenkin perusasioiden kertaamista toimikunnan tehtävistä ja toimenkuvasta. Mikäli käsiteltäviä kokousasioita on kohtuudella/vähän olisi pieni koulutuksellinen osio paikallaan oppilaitosten asioista tiedottamiselle.”

”Jos mahdollista lisää opiskelijoiden mielipiteitä/toiveita/kokemuksia näyttökäytännöstä.”

Lakisääteiset tehtävät, kohderyhmän N=10

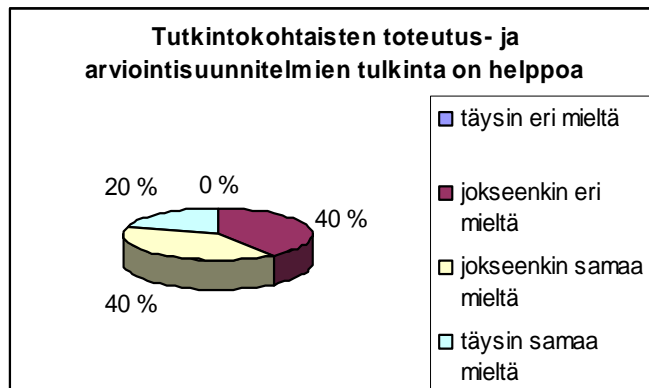
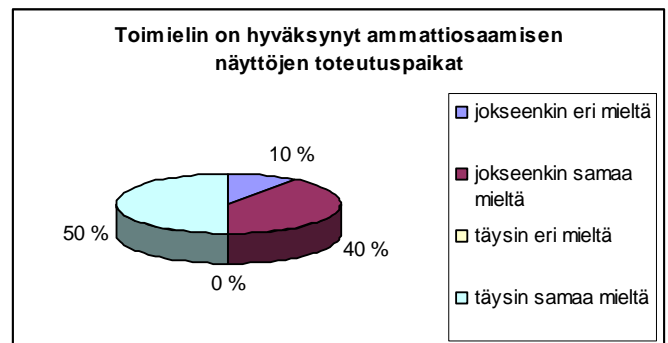
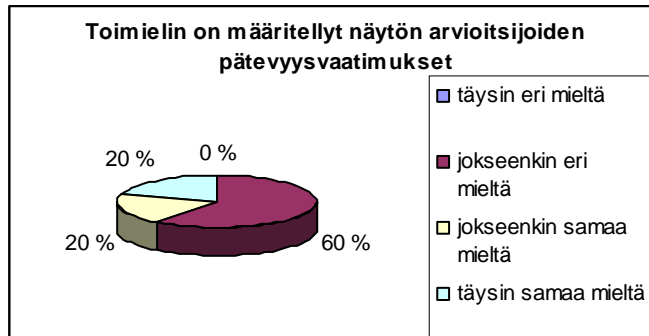
1=täysin eri mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 3=jokseenkin samaa mieltä, 4=täysin samaa mieltä

Vahvuudet

Yksimielisesti todettiin, että toteutus- ja arviointisuunnitelmat on hyväksytty.

Pohdittavaksi

Näyttöjen arvioitsijoiden pätevyysvaatimuksia esittävät tulokset hajosivat runsaasti.

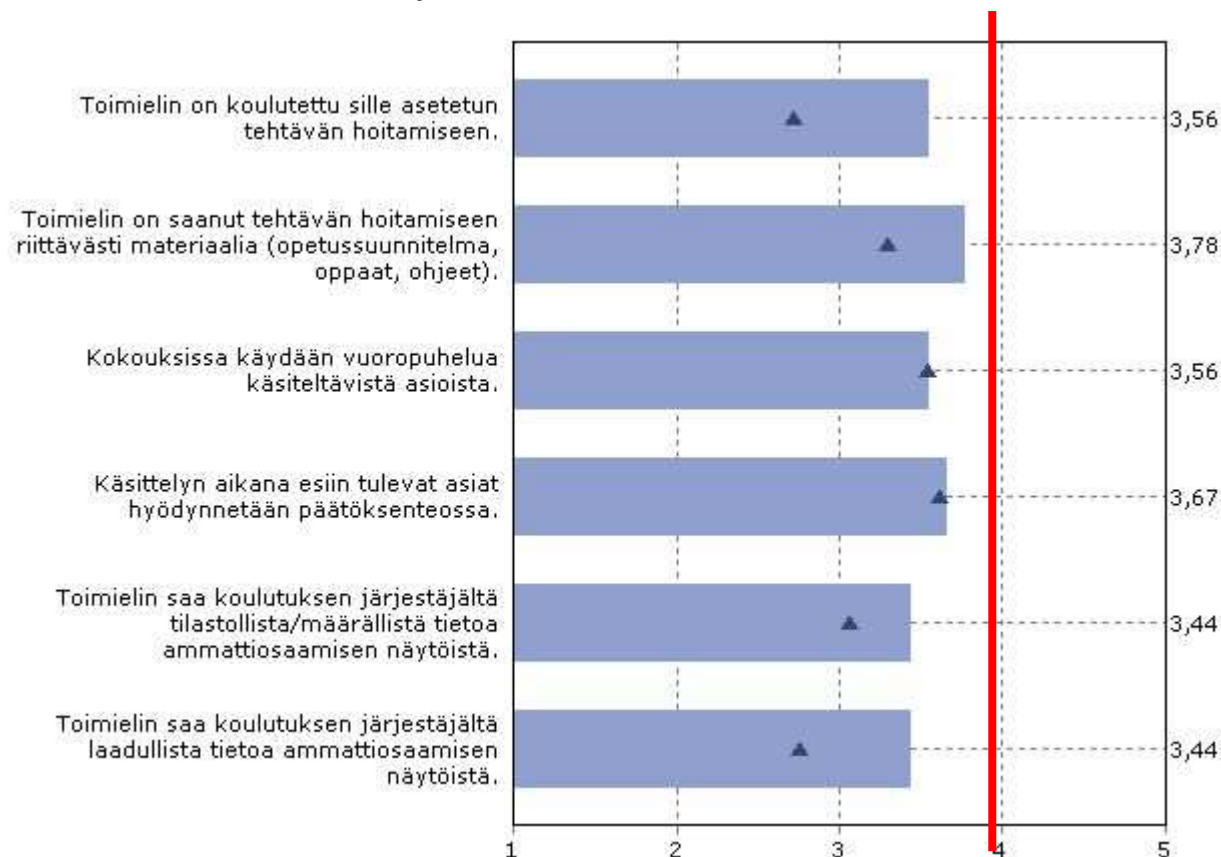
Otteita sanallisista kommentteista:

” Näyttöjen suorituspaikkojen hyväksyminen.....missä yrityksissä? Onko näyttöjen arvioitsijat riittävän päteviä yrityksissä ja kuka heidän pätevyyttään valvoo?”

”Nyt ehkä liian opettaja-opetussuunnitelma / teoreettisuutta korostavaa oppimis- vai opetus – henki.”

”Tietoa valtakunnallisesta käytännöstä/arvioinnista --> yhdenmukaisuus.”

Toiminnan arviointi, kohderyhmän N=10

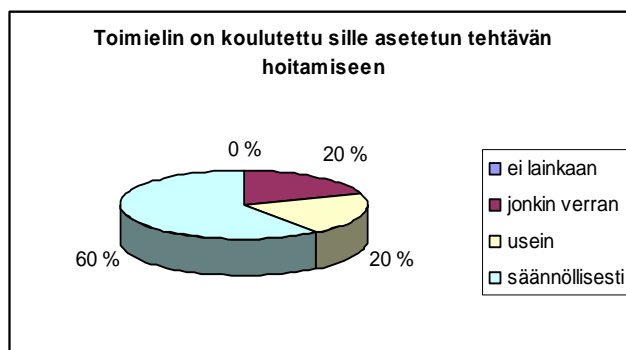
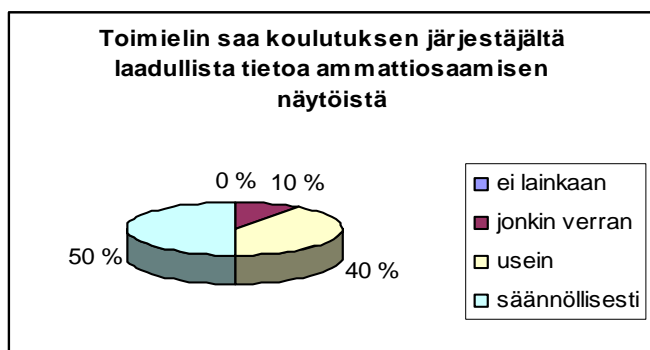

1=täysin eri mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 3=jokseenkin samaa mieltä, 4=täysin samaa mieltä

Vahvuudet

Kokouksissa käydään vuoropuhelua käsiteltävistä asioista usein tai säännöllisesti (100 %) ja esille tulevat asiat hyödynnetään usein tai säännöllisesti päätöksenteossa (100 %).

Pohdittavaksi

Vertaa valvontatehtävän toteuttamiseen. Määrällinen ja laadullinen tieto ammattiosaamisen näytöistä.

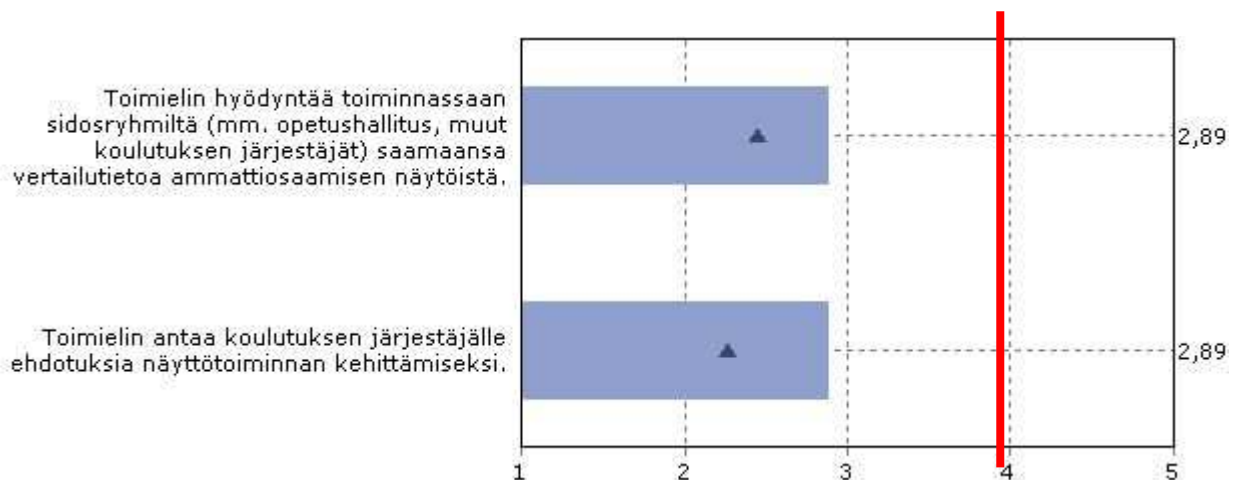
Otteita sanallisista kommentteista:

”Voisiko toimielimen jäsen olla mukana jonkin näytön toteutuksessa ja arvioinnissa?”

”Vertailutietoa muualta Suomesta olisi hyödyllistä saada.”

”Oppilaiden palautetta näytöistä.”

Toimielimen kehittäminen, kohderyhmän N=10

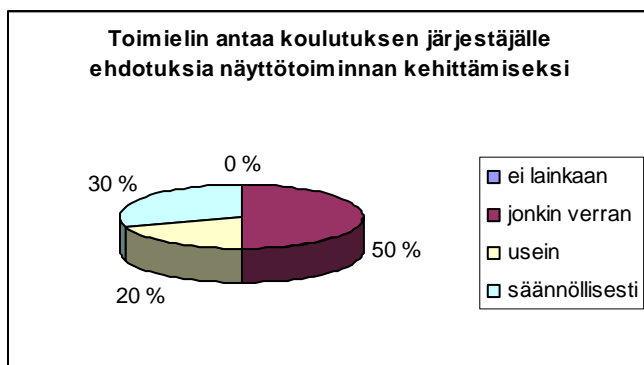

1=täysin eri mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 3=jokseenkin samaa mieltä, 4=täysin samaa mieltä

Kehitettävää

Ammattiosaamisen näytöt ovat vasta alkuvaiheessa ja tuloksia on vielä vähän, mutta sidosryhmätiedon huomioiminen vuosittain antaa vertailutietoa omaan kehittämistoimintaan.

Koulutuksenjärjestäjän ja toimielimen toiminta näyttäytyy näiden tulosten perusteella toisistaan erillisenä. Toimielimen toiminnan tulee integroitua luontevasti oppilaitoksen prosesseihin ja laatu järjestelmään.

Vaikuttavuus

Miten olet tiedottanut toimielimen toiminnasta omassa työyhteisössäsi ja yhteistyökumppaneillesi?

Toiminnasta on tiedotettu oman työyhteisön erilaisissa tilaisuuksissa ja eri menetelmin. Kohderyhminä ovat olleet omat kollegat, esimiehet, johtoryhmä ja opiskelijat.

”Tarvetta on jatkuvasti ja sitä voisi tehdä enemmänkin, jos vain ehtisi.”

Mitä kehittämisehdotuksia antaisit toimielimen työn näkyvyyden kehittämiseen?

Opettajille toivotaan enemmän tietoa ja oikeaa suhtautumista ja opiskelijoille enemmän tietoa toimielimen roolista.

Toimielimelle halutaan tutustumiskäyntejä eri tutkintoihin ja niiden näyttöihin.

”Kuuluuko olla näkyvä?”

Miten oppilaitoksen ja työpaikkojen yhteistyötä voitaisiin lisätä?

Oppilaitoksen ja työpaikkojen yhteistyötä voitaisiin lisätä kommenttien mukaan

- siirtämällä opettajajohtoista opetusta enemmän työpaikoille
- säännölliset yritysten ja oppilaitosten tapaamiset
- mielipiteiden vaihtoa opettajien/työpaikkaohjaajien kesken lisää
- vertaiskäynnit
- palautetietojen helppo saatavuus työelämän edustajille

”Se on omasta halusta ja ajasta kiinni.”

Miten toimielimessä toimiminen on vaikuttanut käsitykseen ammatillisesta koulutuksesta?

Näyttötoimikunnan jäsenet kertovat saaneensa uutta tietoa ammatillisesta koulutuksesta paljon. Eri koulutusalat ovat tulleet tutuiksi ja on havaittu, miten opetussuunnitelmat ovat entistä enemmän työelämälähtöisempiä. Toiminta on selkeyttänyt näkemystä oppilaitosten tarjoamista vaihtoehtoista ja monipuolisuudesta opiskelijoille. Ammatillisen koulutuksen aloittavat ovat vielä melko nuoria itsenäiseen elämään, joten monenlaista tukea tullaan tarvitsemaan.

Ammattiosaamisen näyttöjä toteutetaan enimmäkseen työelämän kanssa yhteistyössä, mutta kehittämistarvetta on edelleen.

”Yritysten vaikuttamismahdollisuudet oppilaitosten toimintaan ja opetuksen sisältöön on olemassa mikäli niitä vain osataan hyödyntää.”

LIITE 3 Jämsän seudun koulutuskeskuksen ammattiosaamisen näyttöjen toimielimen itsearviointi 2008

Jämsän seudun koulutuskeskuksen ammattiosaamisen näyttöjen toimielimen itsearviointi 2008

Itsearvioinnin tavoitteena on kehittää toimintaa ja nostaa esiin sen olemassa olevat vahvuudet.

Lakia ammatillisesta koulutuksesta (L 630/98) täydennettiin vuoden 2006 alusta alkaen. Laki (L 601/2005) edellyttää, että koulutuksen järjestäjän tulee asettaa ammattiosaamisen näyttöjen suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaava toimielin.

Toimielimen toimikausi päättyi 31.12.2008. Jämsän seudun koulutuskeskuksen ammattiosaamisen näyttöjen toimielimelle toteutettiin itsearviointi päättyvästä toimikaudesta lokakuussa 2008. Itsearviointi tehtiin samanlaisena sekä Jyväskylän koulutuskuntayhtymän näyttötoimikunnalle että Jämsän seudun koulutuskeskuksen ammattiosaamisen näyttöjen toimielimelle. Vertailutietoja ei käytetty tulostietona, koska oppilaitosten toimielimien toimikaudet ovat erimittaisia. Kyselyyn vastasi yhteensä 19 toimielimen jäsentä, Jämsän seudun koulutuskeskuksen toimielimestä 9 hlöä ja Jyväskylän koulutuskuntayhtymän näyttötoimikunnasta 10 hlöä.

Itsearviointi sisälsi sähköisen kyselyn INKA -palautejärjestelmällä sekä tulosten esittelyn ja kehittämiskohteiden valinnan tulevalle toimikaudelle. Kysely ryhmiteltiin kuuteen teema-alueeseen, taustakysymykset, kokouskäytäntöjen arviointi, toimielimelle asetettujen lakisääteisten tehtävien arviointi, toimielimen toiminnan arviointi sekä toimielimen kehittäminen ja vaikuttavuus. Taustakysymyksillä arvioitiin toimielimen kokoonpanoon liittyvien vaatimusten toteutumista. Kokouskäytännöissä arvioitiin toimielimen toimintatapojen organisointia ja toimivuutta. Lakisääteisten tehtävien hoitamisesta ja toiminnasta arvioitiin toimielimen tehtäville asetettujen lain vaatimusten täyttymistä ja niissä onnistumista. Kehittämisellä ja vaikuttamisella haluttiin saada tietoa näyttötoimikunnan toiminnan näkyvyydestä ja kytkeytymisestä koulutuksenjärjestäjän muuhun toimintaan. Kehittämiskohteista käytävästä keskustelusta laaditaan koonti, joka toimitetaan toimielimille jälkikäteen.

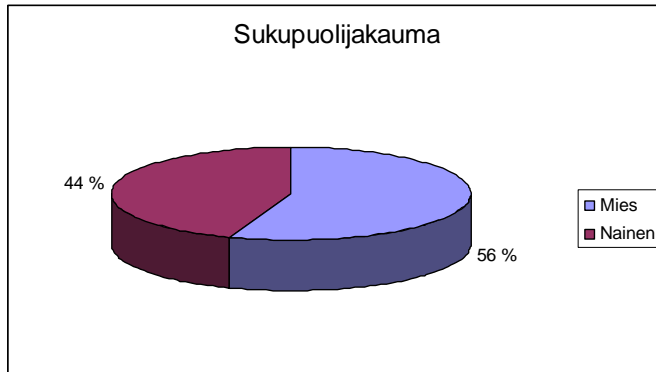
Itsearvioinnin toteuttivat ja koonnin laativat lehtori Kirsi Kangasaho ja projektipäällikkö Sari Riekkö Jyväskylän ammattiopistosta. Työ on osa Jyväskylän ammattikorkeakoulun opintoihin liittyvää opinnäytetyötä.

Liitteenä itsearvioinnin tulokset

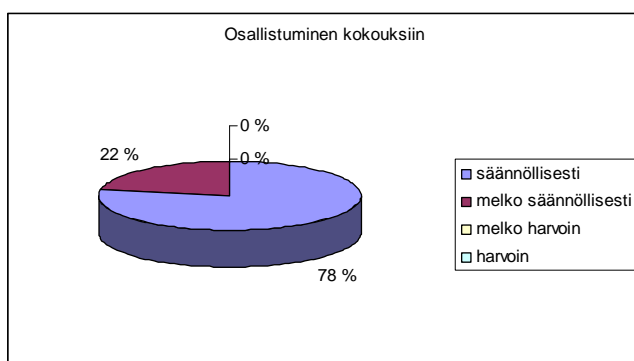
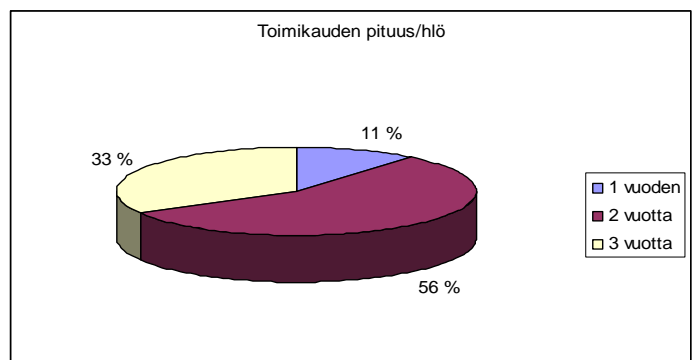
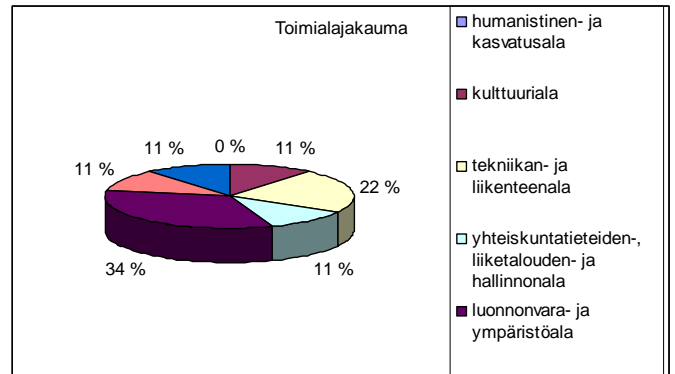
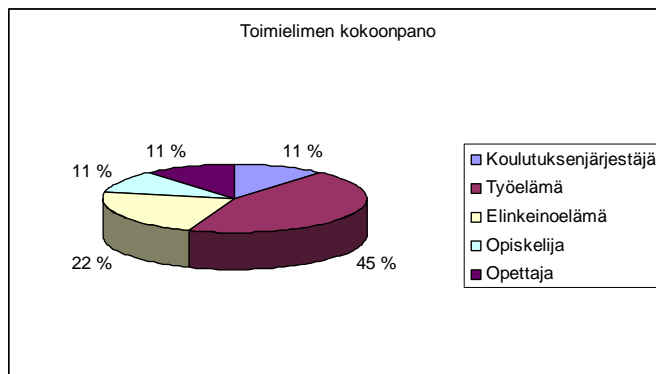
Jämsän seudun koulutuskeskuksen ammattiosaamisen näyttöjen toimielimen itsearviointi 2008

Ryhmän koko:10, täytettyjä arviointeja: 9 (90%). Jämsä (4), Jämsänkoski (4), Korpilahti (1)

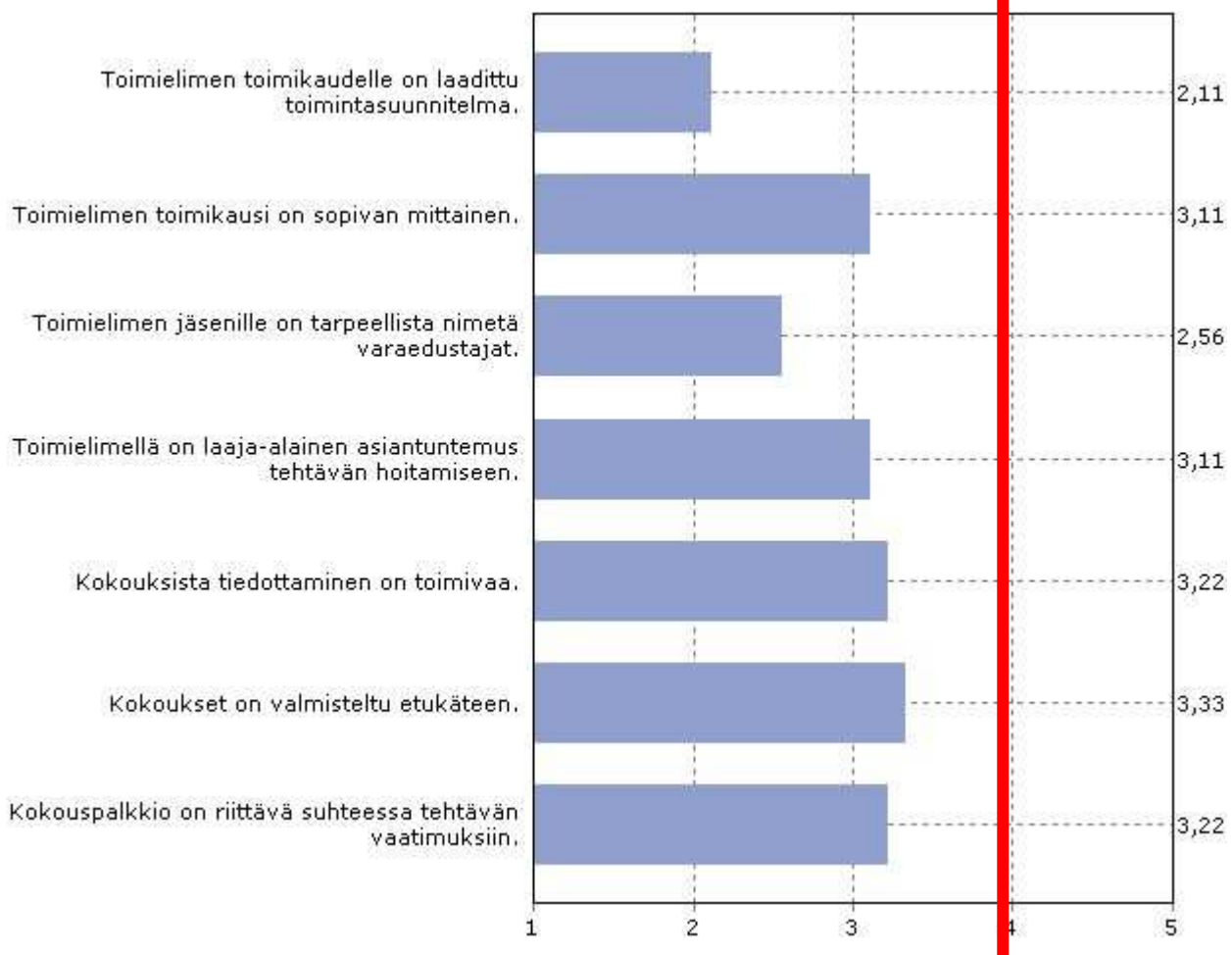
Taustakysymykset

Koulutuksen järjestäjän tulee asettaa toimielin, johon kuuluu koulutuksen järjestäjää, opettajia ja opiskelijoita sekä asianomaisen alan tai asianomaisten alojen työ- ja elinkeinoelämää edustavia jäseniä. Toimielimen puheenjohtaja ja muut jäsenet nimetään enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Koulutuksen järjestäjä päättää tarkemmin toimielimen muista tehtävistä, toimintatavoista ja päätöksenteosta sekä toimielimen jäsenille maksettavista palkkioista.

Kokouskäytännöt, kohderyhmän N=9

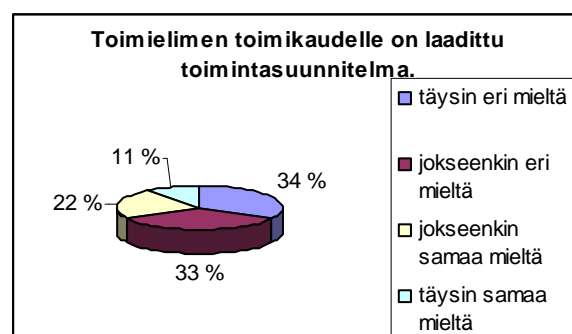
1=täysin eri mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 3=jokseenkin samaa mieltä, 4=täysin samaa mieltä

Vahvuudet

Kokouskäytännöt toimivat hyvin.

Kehittämiskohteet

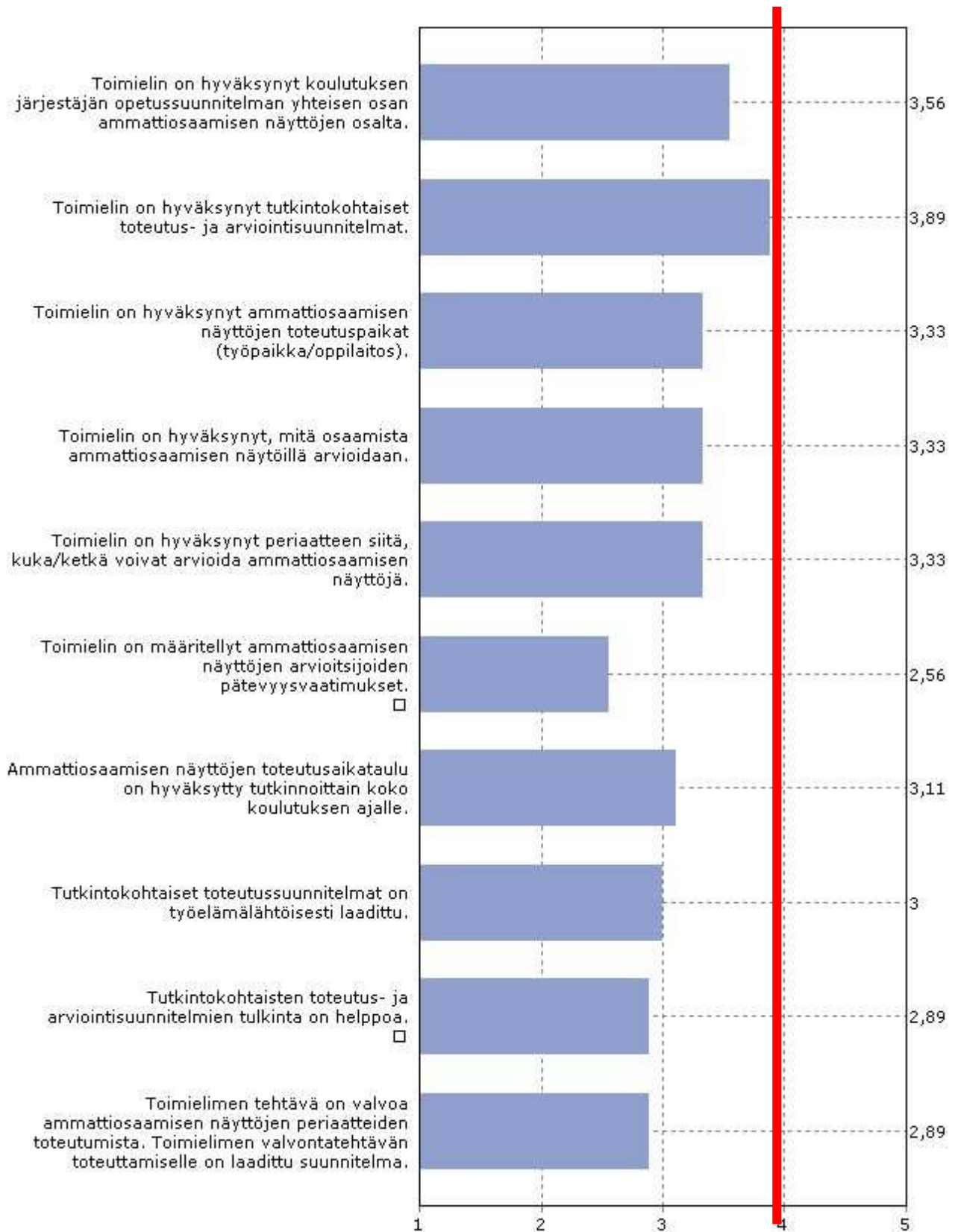
Toimintasuunnitelman laatiminen tulevalle toimikaudelle?

Varaedustajan nimeämisen suhteen on hajontaa. Vastaajista 44,4 % kokee varaedustajan tarpeelliseksi ja 55,6 % ei katso sellaista tarpeelliseksi.

Sanallisissa kommentoissa toivottiin, että oppilaitoksen sisäinen viestintä tulee hoitaa muualla kuin kokouksissa.

Lakisääteiset tehtävät, kohderyhmän N=9

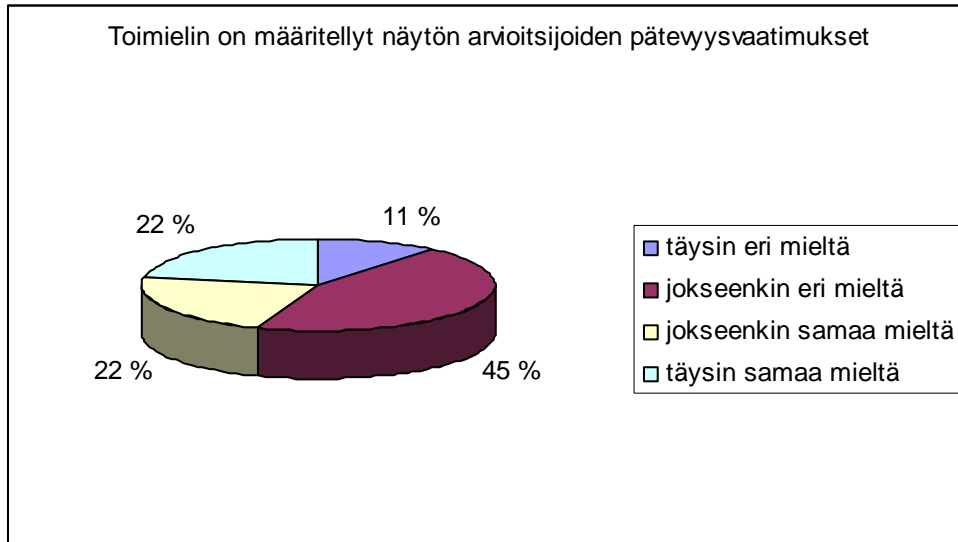
1=täysin eri mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 3=jokseenkin samaa mieltä, 4=täysin samaa mieltä

Vahvuudet

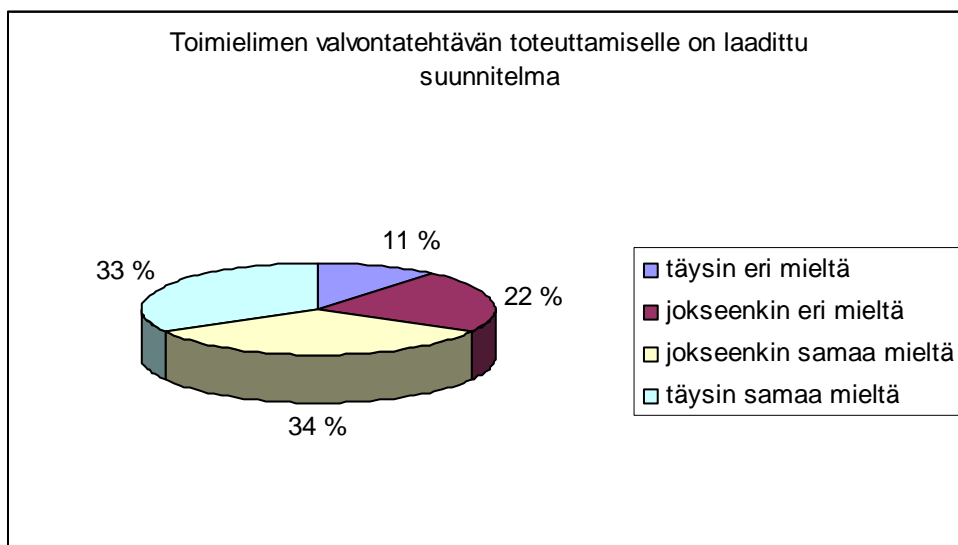
Yksimielisesti todettiin, että toteutus- ja arviointisuunnitelmat on hyväksytty.

Kehittämiskohteet

Näyttöjen arvioitsijoiden pätevyysvaatimuksia esittävät tulokset hajosivat runsaasti.

Miten arvioitsijoiden pätevyys voitaisiin varmistaa?

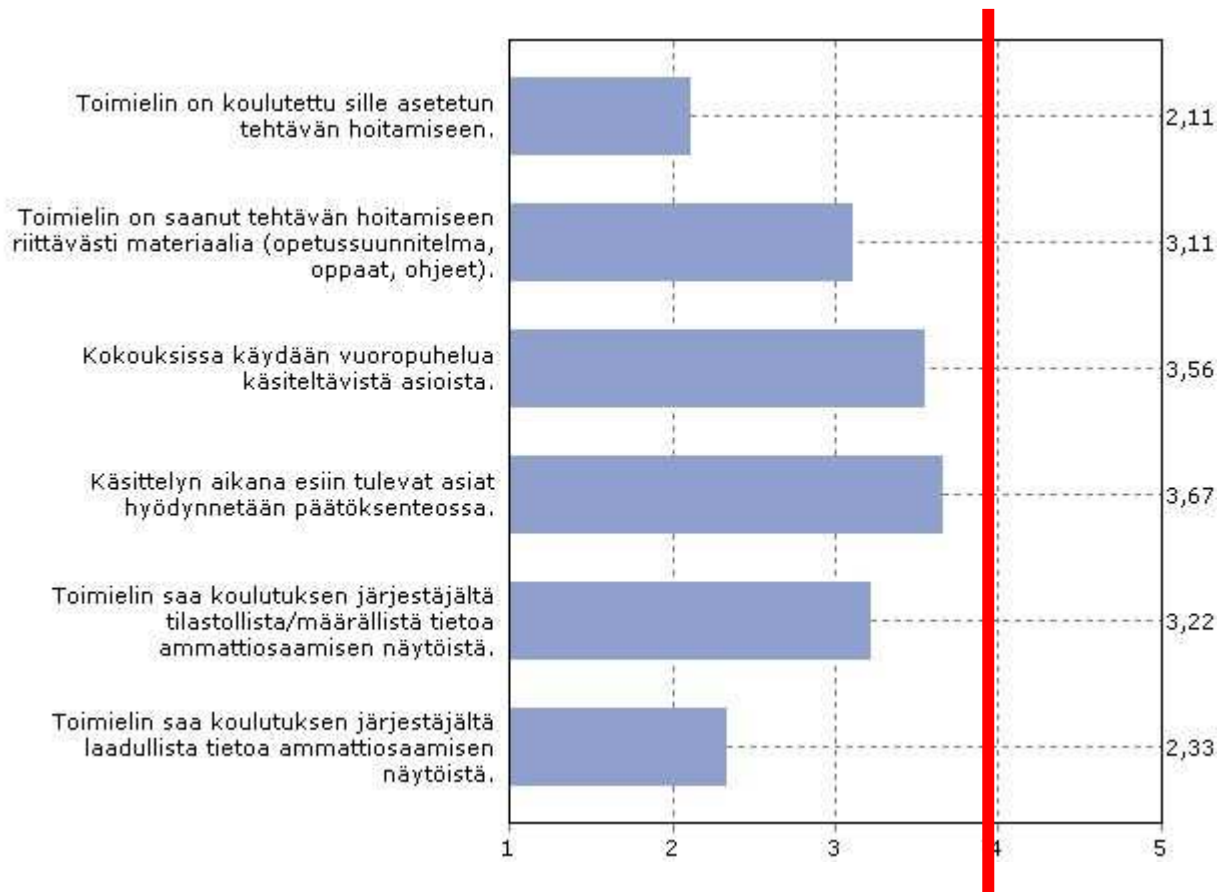
Millaisilla menetelmillä toimielin voi toteuttaa, sille asetettua valvontatehtävää?

Sanalliset kommentit:

Näyttöjen toteutustapa tulee tehdä soveltuvaksi työelämän muutoksiin.

Opettajien tulee olla itse kiinnostuneita työssäoppimispaikkojen harjoittelusta ja niistä oppia tekemään näyttöjä opiskelijoille.

Toiminnan arviointi, kohderyhmän N=9

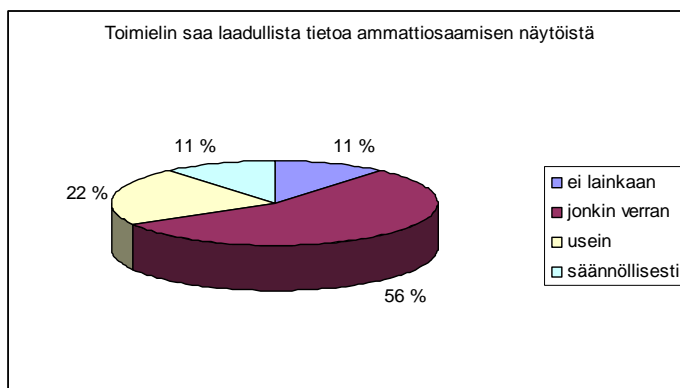

1=täysin eri mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 3=jokseenkin samaa mieltä, 4=täysin samaa mieltä

Vahvuudet

Kokouksissa käydään vuoropuhelua käsiteltävistä asioista säännöllisesti (66,7%) ja esille tulevat asiat hyödynnetään usein tai säännöllisesti päätöksenteossa (100 %).

Kehitettävät

HUOM

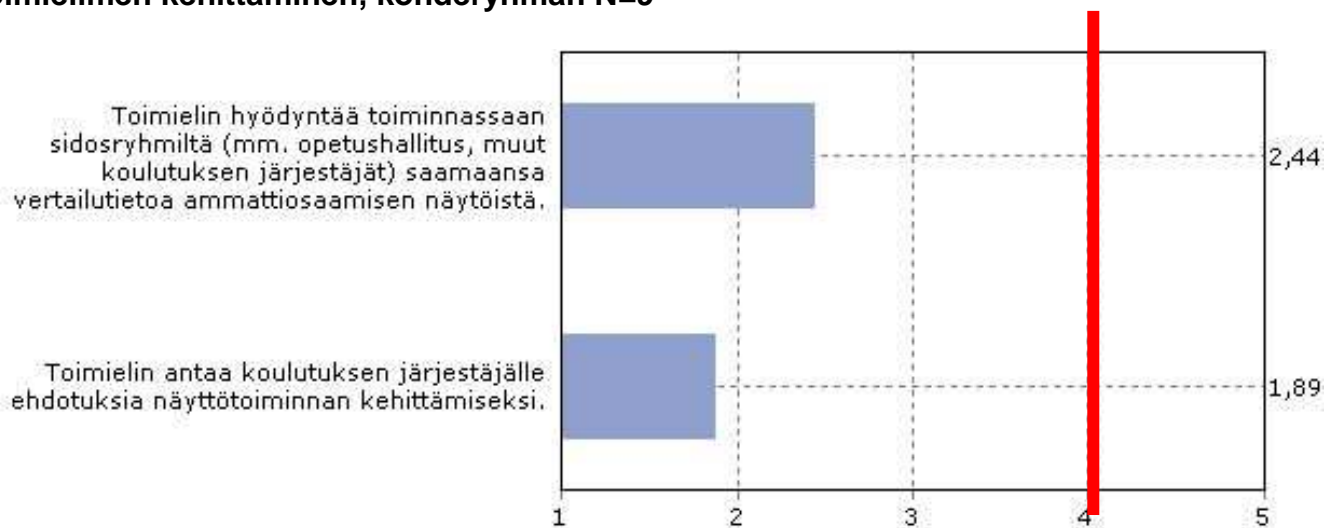
Vertaa valvontatehtävän toteuttamiseen.

Sanalliset kommentit:

Toimielimen jäsenten, erityisesti työelämän edustajat, tulisi tavalla tai toisella perehdyttää ammatillisen koulutuksen järjestelmään.

Toiminta on vasta aluillaan ja hyvää työtä on tehty. Nyt olisi aika katsoa asiat uudelleen kun yksi kierros on mennyt. Näyttöjen suorituksilla ja tekemisillä saadaan myös näkyvyyttä koulun ulkopuoliseen maailmaan.

Toimielimen kehittäminen, kohderyhmän N=9

1=täysin eri mieltä, 2=jokseenkin eri mieltä, 3=jokseenkin samaa mieltä, 4=täysin samaa mieltä

Ammattiosaamisen näytöt ovat vasta alkuvaiheessa ja tuloksia on vielä vähän, mutta sidosryhmätiedon huomioiminen vuosittain antaa vertailutietoa omaan kehittämistoimintaan.

Koulutuksenjärjestäjän ja toimielimen toiminta näyttäytyy näiden tulosten perusteella toisistaan erillisenä.

Toimielimen toiminnan tulee integroitua luontevasti oppilaitoksen prosesseihin ja laatujärjestelmään.

Vaikuttavuus ja kehittäminen

Miten olet tiedottanut toimielimen toiminnasta omassa työyhteisössäsi ja yhteistyökumppaneillesi?

Toiminnasta on tiedotettu vaihtelevasti erilaisissa tilaisuuksissa ja eri menetelmin omassa työyhteisöissä.

” Tiedottamista pitäisi lisätä. Vielä asiat tahtovat jäädä liiaksi toimielimeen.”

Kehittämisehdotus

-tiedotuksen suunnitelmallisuus.

Mitä kehittämisehdotuksia antaisit toimielimen työn näkyvyyden kehittämiseen?

Toimielimen työn näkyvyyden kehittämiseen annettiin ehdotuksina:

- toimielimen jalkautumista oppilaitoksiin ja jopa näyttötilanteisiin
- koulutusalojen välille yhteistyötä
- opetussuunnitelmatyö
- opetusmenetelmät
- enemmän näyttöjä työpaikoille
- tiedotusvälineet

Miten oppilaitoksen ja työpaikkojen yhteistyötä voitaisiin lisätä?

Oppilaitoksen ja työpaikkojen yhteistyötä voitaisiin lisätä:

- työssäoppimisten ja näyttöjen lisäämistä työpaikoille
- vierailuja molemmin puolin
- opetuksen työelämävastaavuus

Miten toimielimessä toimiminen on vaikuttanut käsitykseen ammatillisesta koulutuksesta?

”Parantanut uskoa siihen, että koulutuksesta valmistuu ammattitaitoisia ja osaavia ihmisiä, tuonut esille nykyhetkeä ja koulutuksen tavoitteita ja paljon on tullut tietoa.”

Liite 4. Tulosten esittelytilaisuuden suunnitelma ja pohditut kysymykset

Päivän kulku

- Oma esittely
- Kyselyyn vastanneiden kommentit kyselyn toteutuksesta ja kysymyksistä
- Inkan esittely:
 - Arviointiasteikko 4 portainen, miksi?
 - Inkan heikkous 5 portaisuus
 - Hajonta ja keskiarvo
 - Graafinen esitys hajonnasta
- Tulosten esittely
 - tausta kysymyksille
 - tulokset
 - vahvuuksien ja kehittämiskohteiden esittely

Pohdittavaksi

- *Miten arvioitsijoiden pätevyys voitaisiin varmistaa?*
- *Millaisilla menetelmillä toimitella voi toteuttaa, sille asetettua valvontatehtävää?*
- *Miten kehittäisitte toimielimille järjestettyä koulutusta/perehdytystä tehtävään?*
- *Ammattiosaamisen näyttöihin liittyvät suurimmat vahvuudet?*
- *Ammattiosaamisen näyttöihin liittyvät suurimmat ongelmat?*
- *Ammattiosaamisen näyttöjen keskeisimmät kehittämishaasteet?*
- *Millainen visio teillä on ammattiosaamisen näyttöjen tulevaisuuden suhteen? Mitä tulette tekemään seuraavaksi?*